

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه
۲.....	فساد در کشور خواست دشمنان.....
۳.....	فساد و انواع آن.....
۴.....	معیار فساد.....
۴.....	منشأ فساد.....
۷.....	نتایج فساد.....
۸.....	فساد در حاکمیت و نتایج آن.....
۱۱.....	فساد عالمان.....
۱۱.....	ویژگی‌های جامعه فاسد.....
۱۲.....	فساد اقتصادی.....
۱۲.....	مضرات فساد اقتصادی.....
۱۷.....	ضرورت مبارزه با فساد.....
۲۱.....	مشی رهبری در مبارزه با فساد.....
۲۲.....	بایدها و نبایدها در مبارزه با فساد.....
۳۴.....	نتایج مبارزه با فساد.....
۳۵.....	نقش و وظایف قوا در مبارزه با فساد.....
۳۹.....	رقابت قوا در مبارزه با فساد.....

مبارزه با فساد از دیدگاه مقام معظم رهبری

۴۰	ویژگی مبارزه‌کنندگان با فساد.....
۴۰	لزوم هوشیاری مسئولان.....
۴۱	قوه مجریه.....
۴۴	قوه قضائیه.....
۴۴	جایگاه قوه قضائیه در سلامت جامعه و مبارزه با فساد.....
۴۸	قوه مقننه.....
۴۹	مقاومت برخی در مقابل مبارزه با فساد.....
۵۳	توطئه‌های دشمن در تهاجم به اسلام و ارزش‌های دینی.....
۵۹	نتیجه به فساد کشاندن جوانان.....
۶۰	نقش عوامل دشمن در ایجاد فساد.....
۶۱	توطئه‌های دشمن در محیط‌های علمی.....
۶۲	ضرورت مبارزه با فساد فرهنگی.....
۶۴	وظیفه دستگاه‌های فرهنگی.....
۶۵	نقش نیروی انتظامی در مبارزه با فساد.....
۶۶	راه‌های مقابله با فساد.....
۷۱	احیای اخلاق اسلامی.....
۷۴	امر به معروف و نهی از منکر.....
۷۷	توجه به علم.....
۷۸	سرنوشت محتوم بشر.....

مبارزه با فساد از دیدگاه مقام معظم رهبری

مقدمه

در نگاهی به سیر تطور و تحول جوامع، تمدن‌ها و فرهنگ‌های گوناگون در طول حیات بشر شاهد آن هستیم که هر تمدن و فرهنگی دوران شکل‌گیری، شکوه و زوالی داشته و جامعه‌شناسان و تاریخ‌نگاران دلایل و نشانه‌هایی را برای هر یک از این دوران‌ها ذکر کرده‌اند. درباره دوران زوال دلایلی که به ضعف درونی یا حمله بیرونی نسبت داده می‌شود بیان می‌شوند و در این میان ضعف درونی نقش مؤثرتری داشته و زمینه را برای تهاجم بیرونی آماده ساخته است. در سرگذشت اقوام و ملل گوناگون نقش «فساد» در انواع آن در ضعف و زبونی آنان تأثیری اساسی داشته و در بسیاری موارد عامل اصلی بوده است. در این میان هر ملت و فرهنگ و تمدنی که هوشیارانه عوامل ضعف و فسادانگیز خود را شناسایی کرده و در پی اصلاح آن برآمده توانسته است خود را از گرداب هلاکت‌رهای بخشیده و به ساحل امن و نجات رهنمون شود. بی‌شک نظام جمهوری اسلامی ایران که برآمده از انقلابی مردمی و فرهنگی غنی مبتنی بر احکام حیات‌بخش اسلام است باید با آسیب‌شناسی به‌موقع و شناختی دقیق از نقاط اثرگذار و ضعف‌آفرین، زمینه‌های فساد را در مراحل اولیه از بین برده و زمینه را برای اصلاح و صلاح آماده کند. بدیهی است که در این میان

توطئه‌های دشمنان در ایجاد فساد و دامن زدن به آن نقشی بس اساسی و مهم دارد. از همین رو شناخت زمینه‌های ایجاد فساد و توطئه‌های دشمنان راه‌های مقابله با این زمینه‌ها و توطئه‌ها و وظایف هر یک از آحاد ملت و مسئولان در این خصوص برعهده همه دستداران و علاقمندان انقلاب و نظام اسلامی است. آنچه در پی می‌آید برگرفته از نگاه حکیمانه ژرفی است که در جایگاه رفیع رهبری نظام و انقلاب هوشیارانه جهت را برای حرکت آینده کشور و نظام در این مسیر ترسیم فرموده‌اند.

فساد در کشور خواست دشمنان

«ایجاد فساد - که فساد در ارکان هر جامعه‌ای به وجود بیاید، در حرکت آن اختلال ایجاد می‌کند - و نابود کردن منابع کشور، جزو کارهایی است که دشمن روی آن‌ها برنامه ریزی می‌کند. همیشه در هر جمعیت و هر کشوری عناصری پیدا می‌شوند که دشمن بتواند روی این‌ها سرمایه‌گذاری کند و این‌ها را مثل ابزار خود در دست گیرد؛ مسئولان و مردم باید هوشیار باشند»^۱.

«امروز مهم‌ترین طرح دشمن، «انتظار» است. دشمن منتظر نشسته است تا این میکروب در داخل این کالبد سالم و نیرومند؛ یعنی کالبد نظام اسلامی و جمهوری اسلامی، اثر کند. لذا ما باید مراقب باشیم. امروز آن‌ها منتظرند که فساد در داخل این کشور نفوذ پیدا کند؛ تردید در اذهان جوانان این کشور نفوذ پیدا کند؛ سرگرمی‌های بازدارنده و فاسد، بر آرمان‌های بزرگ غلبه پیدا کند؛ دنیاطلبی و اشتغال به مال و

۱. بیانات در دیدار با کشاورزان، به مناسبت هفته کشاورزی ۱۳۸۰/۱۰/۱۲.

زینت دنیا رایج شود و لذت پول و زندگی راحت و تجملاتی، خود را زیر دندان عناصر انقلابی نشان دهد.

این‌ها ناقل‌های میکروب ارتجاعند. نه اینکه مردم یا انقلابیون نباید زندگی کنند! نعمت و برکات خدا، مال همه است و همه باید از آن‌ها استفاده کنند. اما پرداختن به دنیا و شهوات، پرداختن به مال و مال‌اندوزی، پرداختن به خود بیش از پرداختن و اندیشیدن به جمع و هدف و خدا و دین خدا، دچار شدن به فساد اخلاقی - اعم از فسادهای مالی، جنسی، اداری و اختلافات داخلی که این هم یک نوع فساد بسیار خطرناک است - و جاه‌طلبی‌های غلط و نامشروع، آن‌چنان که در دنیای غرب مطرح است، عواملی هستند که کاخ آرمانی انقلاب و اسلام و هر حقیقتی را ویران می‌کنند. بناهای جدیدی ساخته خواهد شد؛ اما بناهای طاغوتی، غیرخدایی، بناهای ضداسلامی و ضد ارزش‌هایی که به خاطر آن‌ها خون شهدای ما ریخته شد و این یعنی همان رجعت و برگشت، که دشمن منتظر آن است»^۱.

فساد و انواع آن

«فساد چیست؟ فساد انواع و اقسامی دارد: دزدی فساد است، خیانت فساد است، وابستگی فساد است، زورگویی فساد است، انحراف‌های اخلاقی فساد است، انحراف‌های مالی فساد است، دشمنی‌های بین خودی‌ها فساد است، گرایش به دشمنان دین فساد است، علاقه نشان دادن به چیزهای ضددینی فساد است»^۲.

۱. بیانات در دیدار فرماندهان و اعضای «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی»، به مناسبت «روز پاسدار» ۱۳۷۳/۱۰/۱۵.

۲. بیانات در دیدار علما و روحانیون و مبلغان در آستانه ماه محرم الحرام ۱۳۷۸/۱/۲۳.

«فساد، یعنی فساد اخلاقی، فساد کاری، عدم احساس وجدان در تقدیم خدمات عمومی، عدم احساس مسئولیت در مواجهه با افکار عمومی و با ذهن‌های مردم. این‌ها شاخه‌ها و شعبه‌های فساد است».^۱

معیار فساد

«معیار و فارق صلاح و فساد این است که آیا ما آن کار را برای رضای خدا انجام می‌دهیم، یا نه. بدیهی است زمانی که ما می‌خواهیم کاری را برای رضای خدا انجام بدهیم، وقتی این احساس از ما متمشی می‌شود، که بررسی کرده باشیم و حسن عمل و مطلوبیت عمل را فهمیده باشیم، بعد آن را برای رضای خدا انجام بدهیم. پس، در بطن کسب رضای خدا، آگاهی و هشیاری و توجه همه‌جانبه و تدبیر الهی مؤمن هست».^۲

منشأ فساد

«ریشه فساد، عدم توجه به این باطن حقیقی عالم است. سر، معنا و باطن زندگی و حیات انسان، این است».^۳

«پایه همه بدبختی‌های ملت‌ها، مسئولان، بزرگ‌ها و کوچک‌ها، خودخواهی و

خودپرستی و خود را عمده کردن و خدا کردن و ایجاد فرعونیت در درون دل است. گاهی انسان در بیرون قالب جسم خود - یعنی در ظاهر خود - هیچ نشانه فرعونیت ندارد؛ اما در دل، فرعون است. خودخواهی‌ها، خودپرستی‌ها، خودمحوری‌ها، عمده کردن خود و خواست‌ها و تمایلات و شهوات و سود و منفعت خود، این‌هاست که منشأ اغلب مفاسد زندگی است».^۱

«همه مفاسد عالم، زیر سر منیت‌های افراد بشر است. همه ظلم‌ها، همه تبعیض‌ها، همه جنگ‌ها و خونریزی‌ها، همه قتل‌های نابه‌حقی که در دنیا اتفاق می‌افتد، همه کارهایی که زندگی را بر بشر تلخ می‌کند و انسان را از سعادت خود دور می‌کند، زیر سر این منیت و فرعون درونی‌ایی است که در باطن من و شماست. اگر او را مهار نکنیم و این اسب سرکش را که در وجود ماست، دهنه نزنیم، بسیار خطرناک خواهد بود. نه فقط برای خود انسان خطرناک است، بلکه به قدر شأن و تأثیر و شعاع وجودی هر کسی، برای دنیای خارج از وجود و باطن خود او، خطرناک است. این منیت که خود انسان را به خاک سیاه می‌نشانند، به هر اندازه‌ای که یک انسان قدرت دارد در دنیای خارج و واقعی تأثیر بگذارد، به همان اندازه فساد ایجاد خواهد کرد. به‌همین خاطر است که در قرآن می‌فرماید: «أليس في جهنم مثوى للمتكبرين»: جهنم جایگاه متکبران است. گناه‌ها، فسادها و بدبختی‌ها، از تکبر ناشی می‌شود. کبر انسان‌هاست که دنیایی را در باطن خود آن‌ها و همچنین در فضای محیط به آن‌ها به وجود می‌آورد که در آن دنیا، شیطان مسلط و همه‌کاره است».^۲

۱. بیانات در جمع مردم استان اردبیل ۱۳۷۹/۵/۳.

۲. بیانات در دیدار با وزیر و مسئولان وزارت کشور و استانداران ۱۳۷۰/۹/۲۷.

۳. بیانات در دیدار کارگزاران، در روز «عید مبعث» ۱۳۷۴/۹/۲۹.

۱. بیانات در مراسم دیدار گروه کثیری از سپاهیان و بسیجیان در مشهد ۱۳۷۸/۶/۱۰.

۲. سخنرانی در دیدار با اقشار مختلف مردم (روز بیست‌وسوم ماه مبارک رمضان) ۱۳۶۹/۱/۳۰.

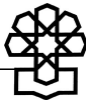
«در مقابل این قدرت مالک محیط مدبری که همه چیز من در قبضه قدرت اوست، گردن بالا بگیرم و بگویم «من؟! این، آن نقطه فساد بشری است. هر جا این باشد، بد است و موجب فساد می‌شود.

... [اگر] در زندگی خود را بر هر چیز دیگر ترجیح دهیم و استکبار و استعلا بورزیم، این‌ها مایه فساد خواهد شد. البته هر چه انسان بزرگ‌تر بود و قدرت بیشتری داشت، انانیت در او فساد بیش‌تری به وجود می‌آورد. اما اگر کوچک بود، انانیت فقط به ضرر خود اوست و فساد کم‌تری برای دیگران دارد»^۱.

«هرچه از قطب اخلاص دور شویم، به سمت قطب خودپرستی و خودخواهی و برای خود کار کردن و به فکر خود بودن و منافع شخصی و قومی و نظایر آن نزدیک شده‌ایم که یک طیف دیگر است. بین آن اخلاص مطلق و خودخواهی مطلق، یک میدان وسیع است. هر چه از آن جا به این طرف نزدیک‌تر شویم، ارزش کار ما کم‌تر می‌شود؛ برکتش کم‌تر می‌شود؛ ماندگاری‌اش هم کم‌تر می‌شود. این خاصیت این قضیه است. هر چه ناخالصی در این جنس باشد، زودتر فاسد می‌شود. اگر ناب باشد، هرگز فاسد نمی‌شود. حالا اگر بخواهیم به محسوسات مثال بزنیم، این آلیاژ اگر صددرصد طلا باشد، فاسد شدنی نیست؛ زنگ خوردنی نیست. اما به هر اندازه که مس و آهن و بقیه مواد کم قیمت داخل این آلیاژ باشد، فساد آن و از بین رفتنش بیش‌تر است. این یک قاعده کلی است»^۲.

۱. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۷۳/۱۱/۲۸.

۲. بیانات به مناسبت «روز پاسدار»، در جمع هزاران تن از اعضای سپاه پاسداران و «یکان ویژه نیروی انتظامی» ۱۳۷۲/۱۰/۲۶.

نتایج فساد

«هر حرکت غلطی که از ما سر بزند، هر اقدام ناصواب و غیرعادلانه و عمل ناشی از اغراض و اهواء نفسانی‌ای که ما بکنیم، یک قدم ما را به اعماق لجه فساد و دوری از خدا نزدیک‌تر می‌کند؛ «ازاغ الله قلوبهم». این لغزش، پی در پی می‌آید؛ به‌همین خاطر خطرناک است. نتیجه لغزش این است که اول عمل انسان ناقص می‌شود؛ بعد اخلاقیات و خلقیات در او متزلزل می‌شود و تحت تأثیر قرار می‌گیرد و انسان صادق و فی‌الارای احساس مسئولیت، به تدریج به انسان مذبذب و بی‌وفایی که مسئولیت سرش نمی‌شود، تبدیل می‌شود و خلقیات او عوض می‌شود. در مرحله بعد هم اعتقادات انسان عوض می‌شود. همین فساد عملی که یک روز به چشم خیلی کوچک به آن نگاه کردیم، به تدریج هویت ما را تغییر می‌دهد و اخلاق و اعتقاد ما را خراب می‌کند. آیه شریفه قرآن می‌فرماید: «فاعقبهم نفاقاً فی قلوبهم الی یوم یلقونه بما اخلفوا الله ما وعدوه»؛ یعنی خدای متعال جمعی را به خاطر خلف وعده‌ای که به خدا کردند، به نفاق دچار کرد. فرمول عملکرد خدا روی انسان، این است؛ یعنی در واقع به عملکرد خود ما برمی‌گردد. خود ما هستیم که با کار خود موجب می‌شویم که رحمت و توجه الهی شامل حالمان نشود. وقتی رحمت الهی شامل حال ما نشد، به سمت فساد و تباهی بیش‌تر پیش می‌رویم. در دعا می‌خوانیم: «اللهم انی أَسئَلُکَ موجبات رحمتک»؛ انسان از خدای متعال موجبات رحمت را می‌خواهد. وقتی که این موجبات در عمل انسان نباشد، طبعاً رحمت الهی نازل نمی‌شود. این هم زیغ است»^۱.

۱. بیانات در جمع کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ۱۳۸۰/۹/۲۱.

«کسانی که در جامعه دچار فساد می‌شوند - فساد مالی، فساد اخلاقی، فساد سیاسی - هم خودشان را تباه می‌کنند، هم به مردم ضرر می‌زنند؛ که عامل اصلی آن همین است که انسان در مقابل حدود قانون و شرع، احساس تنگی جا کند؛ بخواهد هر مانعی را از سر راه خود بردارد. وقتی انسان خدای نکرده به این حالت دچار شد، دیگر هیچ حدی را نمی‌شناسد؛ در مقابل هر چیزی که مانع دستیابی او به منافعش شود، سر ستیزه‌گری دارد و جبهه مخالفت و دشمنی به خود می‌گیرد. این گونه است که خطر در جامعه به وجود می‌آید».^۱

فساد در حاکمیت و نتایج آن

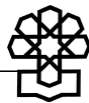
«... وقتی می‌گوییم فاسد شدن دستگاه از درون، یعنی... افرادی در جامعه پیدا شوند که به تدریج بیماری اخلاقی مسری خود - دنیازدگی و شهوت‌زدگی - را که متأسفانه مهلک هم هست، همین‌طور به جامعه منتقل کنند».^۲

«مردم عادی، هرکدام جای خودشان را دارند. البته هر کس که بالاتر است؛ هر کس که موقعیت بالاتری در جامعه دارد، فساد و ضررش بیشتر است. فساد آدم‌های عادی، ممکن است برای خودشان، یا برای عده‌ای دور و برشان باشد؛ اما آن کسی که در رأس قرار گرفته است، اگر فاسد شد، فساد او می‌ریزد و همه فضا را پر می‌کند؛ همچنان که اگر صالح شد، صلاح او می‌ریزد و همه دامنه را فرا می‌گیرد...».^۳

۱. بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر ۱۳۸۰/۹/۲۵.

۲. بیانات در دیدار سپاه پاسداران و نیروی انتظامی، به مناسبت سوم شعبان ۱۳۷۱/۱۱/۰۶.

۳. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه (عاشورای ۱۴۱۶) ۱۳۷۴/۳/۱۹.

«امروز گرفتاری‌های عمده ملت‌ها در دنیا، گرفتاری ناشی از مدیران و دست‌های گرداننده جامعه است. آن‌ها فاسدند که فساد در ملت‌ها، ریشه همه ارزش‌ها و اصالت‌ها را می‌کند و از بین می‌برد. آن‌ها فاسدند که ملت‌ها، ذلیل و برده و نوک‌صفت بار می‌آیند. آن‌ها فاسدند که قدرت‌های شیطانی، بر ملت‌های‌شان تسلط پیدا می‌کنند. آن‌ها فاسد و بی‌بندوبارند که در متن جوامعشان، ایمان به کلی رخت برمی‌بندد. امروز این بلای عمومی جوامع غربی است؛ بلای بی‌ایمانی و سردرگمی و عدم تکیه روحی به یک نقطه مطمئن و بقیه انواع فسادهایی که در دنیا هست. چیز خیلی خطرناک و بلای بزرگی است و همین نقطه، جوامعی را که به آن دچار هستند، به باد فنا خواهد داد. این ظواهر، تعیین‌کننده نیست. این مهم است که آحاد یک ملت، بر گرد یک محور ایمانی جمع نشده باشند».^۱

«در نظام منحوس و فاسد پادشاهی، از بالا تا پایین - مگر در افراد معدود - فساد جریان داشت. البته در محیط کارمندی آن روز هم، انصافاً انسان‌های شریف بودند. ما کسانی را - چه در بخش‌های اجرایی، چه در بخش‌های قضایی و چه در نیروهای مسلح - می‌شناختیم که انسان‌های پاکدامن و شریفی بودند؛ اما آن انسان‌های شریف، در محیط کار خودشان، برای حفظ شرافت خودشان مبارزه می‌کردند. یعنی چه؟ یعنی اقتضای عمومی دستگاه‌ها در آن وقت، فساد بود. چرا؟ چون از بالا تا پایین فساد بود. وقتی وزیر فاسد است؛ وقتی مقاطعه کار درجه یک کشور، با بیگانه‌ها دستش روی هم است؛ وقتی رئیس کشور - که خود پادشاه وقت باشد - رشوه بگیرد از

۱. سخنرانی در دیدار با مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران به مناسبت عید سعید غدیر

۱۳۶۹/۴/۲۰.

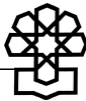
بیگانگان و از مردم خود و از بقیه کسانی است که می‌شود از آن‌ها رشوه گرفت، حال بقیه مردم معلوم است!»^۱

«این را به یقین بدانید که یکی از ابزارهای قدرت استکباری قدرتمندان زورگویی امروز دنیا، فسادهای شخصی است و هر یک نفر انسان که فاسد شود، قدرت استکباری در سطح جهان، یک قدم به جلو رفته است. فلسفه این امر نیز واضح است. زیرا قدرت‌های شیطانی، با فساد انسان‌ها، قدرت ادامه زندگی پیدا می‌کنند و بدون فساد آن‌ها، قادر به ادامه حیات خود نخواهند بود.

شما امروز به کشورهای عقب‌افتاده دنیا یا کشورهایی که زیر نفوذ سلطه استکبارند نگاه کنید! اگر سران این کشورها فاسد نباشند، به زندگی چسبیده نباشند و منافع خودشان را مطلق نکرده باشند، آیا باز هم قدرت استکباری می‌تواند بر آن کشورها و دولت‌ها و تشکیلات اداره‌کننده آن‌ها تسلط و نفوذ داشته باشد؟! پس بزرگ‌ترین دشمن کشورها و ملت‌ها، فساد شخصی و اخلاقی و فساد است که در سطوح تأثیرگذار بر زندگی مردم آن کشورها حاکم می‌شود. اغلب دستگاه‌های جاسوسی آمریکا و دیگر کشورهای سلطه‌طلب دنیا، سعی می‌کنند نقاطی را بیابند تا با تمسک به آن‌ها، تأثیرگذاران کشورهای زیر نفوذ خود را آلوده کنند و به فساد مبتلا کنند. آن‌ها که مخالف پارسایی و پاکی‌اند، از این طریق می‌توانند اعمال قدرت کنند»^۲

۱. بیانات در دیدار با کارمندان و کارکنان دولت به مناسبت هفته دولت و روز کارمند ۱۳۷۵/۶/۷.

۲. بیانات در مراسم فارغ‌التحصیلی دانشجویان «دانشگاه نیروی هوایی» ۱۳۷۳/۳/۱.

فساد عالمان

«اولاً فساد، روحانی و غیرروحانی ندارد. اگر روحانیون فاسد شوند، ضرر فسادشان بیشتر است و... اگر روحانیون خدای نکرده به فساد گرایش پیدا کنند، ضررشان بیشتر از دیگران است»^۱.

«در اهمیتش [فساد روحانیت] همین بس که «اذا فسد العالم فسد العالم». واقعاً این طور است. البته شاید عالم در این جا، فقط عالم دین نباشد؛ دکتر هم فاسد شود، تأثیرش زیاد است. هر دانشمندی، هر کسی که با دانش خودش تأثیری در وضع جامعه دارد، فسادش از فساد بقیه، اعمق و اوسع است؛ اما آن عالمی که فسادش خیلی فراگیر است، همین عالم دین است. علت هم واضح است. چون مردم از درون و از دل، به عالم دین اطمینان و اذعان می‌کنند و تسلیم می‌شوند»^۲.

ویژگی‌های جامعه فاسد

«از رفتار یک جامعه می‌شود فهمید که آیا این جامعه، قادر به دفاع از هویت و حیثیت خود هست یا نه. جامعه‌ای که مردم آن به مسائل شخصی بیش‌تر اهمیت بدهند تا مسائل کشور و مسائل جمعی، جامعه‌ای که در آن جوانان رو به فساد روند، جامعه‌ای که افراد مؤثر آن نسبت به مصالح انقلاب و کشور بی‌تفاوت و بی‌اعتنا شوند، جامعه‌ای که در آن اختلاف‌های سیاسی و مذهبی و گروهی و صنفی و قومی اوج

۱. بیانات در جلسه پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر ۱۳۷۹/۱۲/۲۲.

۲. بیانات در دیدار با مسئولان دادگاه و دادرسی ویژه روحانیت ۱۳۶۹/۸/۱۳.

بگیرد و رشد کند، جامعه‌ای که زن و مرد آن به عشرت و زندگی مرفه و توأم با فساد گرایش پیدا کنند، بدانید که این جامعه قادر به دفاع از خود نیست. چنین جامعه‌ای از مصالح و شرف و حیثیت خود نمی‌تواند دفاع کند»^۱.

فساد اقتصادی

«فساد یعنی چه؟ فساد یعنی اینکه کسانی با زرنگی، با قانوندانی، با زبان چرب و نرم و با چهره حق به جانب، به جان بیت‌المال این ملت بیفتند و کیسه‌های خود را پر کنند»^۲.

«بدترین فسادها در جامعه، رواج فقر و افزایش شکاف بین فقیر و غنی است. بدترین فسادها در جامعه این است که کسانی دچار فساد مالی و اقتصادی شوند و از بیت‌المال مردم برای منافع شخصی و پرکردن جیب خود تغذیه کنند. بزرگ‌ترین فسادها این است که در اجرا و اعمال قانون در جامعه تبعیض باشد و به شایستگی‌ها و صلاحیت‌ها و قابلیت‌های افراد توجه نشود»^۳.

مضرات فساد اقتصادی

«من نقش فساد را در نابود کردن همه دستاوردها، نقش بسیار خطرناکی می‌بینم. در هر جایی که نابسامانی وجود دارد، یکی از محتمل‌های بسیار بالا وجود فساد است.

۱. سخنرانی در دیدار با جمعی از بسیجیان و روحانیون تهران، مدرسان و طلاب اهل سنت استان خراسان، اqtشار مختلف مردم اردستان و مسئولان و کارکنان گمرک کشور و گروهی از اعضای حزب... لبنان ۱۳۶۸/۷/۵.

۲. بیانات در دیدار اqtشار مختلف مردم، به مناسبت ۱۹ دی ماه، سالروز قیام مردم قم ۱۳۸۰/۱۰/۱۹.

۳. بیانات در دیدار جمعی از مدیران و مسئولان وزارت آموزش و پرورش ۱۳۸۱/۴/۲۶.

البته ممکن است در جایی بی‌تدبیری و سوء مدیریت باشد؛ اما یکی از احتمالاتی که به‌هیچ‌وجه قابل اغماض نیست، وجود فساد است»^۱.

«این کار [فساد اقتصادی] چند ضرر دارد: یکی اینکه خزانه این کشور که باید صرف مردم شود - صرف ساختن پل و راه و سد و آبرسانی و آباد کردن روستاها و سامان دادن به زندگی مردم شود - به جیب یک نفر یا یک جمع خاص می‌رود. وقتی شما می‌بینید یک نفر آدم در طول مدت کوتاهی - سه، چهار سال - ده‌ها میلیارد تومان از پول بیت‌المال را در صندوق شخصی خود قرار می‌دهد، معنایش چیست؟ معنایش این است، آن پولی که با آن می‌شد مثلاً هزار روستا را آباد کرد که مردم از زندگی لذت ببرند و مزه فقر را نچشند، مزه زندگی راحت را بچشند، یک نفر بتواند با زرنگی، با زبان چرب و نرم، با چهره حق به جانب و با استفاده از کمک افراد غافل، همه این پول‌ها را به چنگ آورد. بنابراین اولین ضرر این است که بیت‌المال خالی می‌شود و پول مردم به جیب یک شخص طماع و حریص و خودخواه و زیاده‌طلب می‌رود.

ضرر دوم این است: کسانی که می‌خواهند با پول خود در کشور فعالیت اقتصادی کنند - کارخانه تأسیس کنند، مزرعه راه بیندازند و تولید کنند - وقتی دیدند از راه‌های نامشروع می‌شود این همه ثروت به‌دست آورد، آن‌ها هم تشویق می‌شوند که بروند کار نامشروع کنند. ضرر سوم این است که آدم فاسد وقتی بخواهد از بیت‌المال مسلمانان استفاده کند، به‌طور مستقیم که او را راه نمی‌دهند؛ مجبور است به مدیران و مسئولان و هر کسی که سر راه او قرار دارد، رشوه بدهد. هر کسی هم نمی‌تواند در مقابل رشوه مقاومت کند. البته بعضی افراد مقاومت می‌کنند، بعضی هم

۱. بیانات در جمع کثیری از مردم استان گیلان در استادیوم شهید عضدی شهرستان رشت ۱۳۸۰/۲/۱۱.

دانسته یا ندانسته تسلیم می‌شوند. بنابراین آدم فاسد برای رسیدن به هدف خود، با رشوه دادن و شیرینی دادن، عده ای را فاسد می‌کند؛ مدیران را فاسد می‌کند، مأموران را فاسد می‌کند، مأمور بانک را فاسد می‌کند، مأمور فلان وزارتخانه را فاسد می‌کند. ضرر چهارم این است که وقتی پول و لقمه حرام در بین مردم و نخبگان و زبندگان رایج شد، گناه رایج می‌شود؛ «امرنا مترفیها ففسقوا فیها». وارد شدن در میدان فساد مالی، مقدمه ورود به میدان فساد اخلاقی و فساد جنسی و فساد شهوانی و انواع و اقسام فسادهاست.

ضرر پنجم اینکه وقتی مدیران و مردمی فاسد شدند، به پایگاه دشمن خارجی تبدیل می‌شوند. دشمن خارجی از آدم‌های فاسد، برای اهداف سیاسی خود در کشور، خوب استفاده می‌کند.^۱

«کسی که دچار فساد مالی می‌شود، مشکل او فقط این نیست که مال مردم را می‌خورد و بالا می‌کشد؛ مشکل این است که یک جرثومه فساد، هر چیزی که در مقابل او بایستد، می‌خواهد با آن مبارزه کند و از همه نیروی خود برای برداشتن این مانع بهره بگیرد. حال این مانع اگر شرع باشد، با شرع می‌جنگد؛ اگر قانون اساسی باشد، با قانون اساسی می‌جنگد».^۲

«زیان بزرگ فساد اقتصادی در دستگاه‌های دولتی این است که پول را در خدمت قدرت و قدرت را در خدمت پول به کار می‌گیرد و دور باطلی به وجود می‌آید. از قدرت و داشتن مسئولیت و مدیریت در بخش‌های مختلف برای جمع آوری ثروت و پول

سوءاستفاده شود؛ بعد همان پول مجدداً در خدمت خریدن آرای رأی‌دهندگان قرار گیرد؛ حالا یا خریدن آشکار - که در خیلی جاها در دنیا معمول است پول بدهند - یا خریدن پنهان با شیوه‌های گوناگون؛ یعنی با خرج کردن‌های گوناگون، جلب محبوبیت کنند. وقتی با تبلیغات فریبنده پرخرج، آرای مردم را به سمت خود جلب کنند، این مردم‌سالاری و دخالت مردم در امور نیست؛ رأی مردم در این‌جا بازیچه شده است».^۱

«از هر طرف می‌رویم، می‌بینیم اگر با فساد مبارزه نشود، همه کارها لنگ خواهد ماند. این همه کار خوب دارد در کشور انجام می‌شود» کارهایی که انجام گرفته، کم نیست - اما وجود فساد، بعضی از آن‌ها را خنثی می‌کند. استخری را در نظر بگیرید که از چند چاه عمیق با لوله‌های چند اینچی مرتب در آن آب ریخته می‌شود، اما استخر پر نمی‌شود. وقتی نگاه می‌کنید، می‌بینید بدنه استخر ترک خورده و ته آن سوراخ است؛ هرچه از این طرف آب می‌ریزید، از آن طرف بیرون می‌رود؛ به کانال‌هایی که شما در نظر گرفته‌اید آبیاری کنید، اصلاً آب نمی‌رسد. فساد در جامعه، این طوری است. فساد مالی، مثل خوره، ایدز و سرطان است؛ باید با آن مبارزه کرد. یک نقطه فساد، همه بدن را آلوده می‌کند. وقتی یک جای بدن بیمار می‌شود و درد می‌گیرد - مثلاً وقتی دندان فاسد می‌شود - انسان شب خوابش نمی‌برد. قلب سالم، معده سالم، ریه سالم، جریان خون سالم، اما یک دندان ناسالم خواب را از انسان می‌گیرد. فساد، این طوری است».^۲

«من روی مسئله فساد خیلی تکیه کرده‌ام و ممکن است بعضی به نظرشان بیاید

۱. بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت نیمه شعبان در مصالای تهران ۱۳۸۱/۷/۳۰.

۲. بیانات در دیدار نمایندگان هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی ۱۳۸۳/۳/۲۷.

۱. بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم، به مناسبت ۱۹ دی ماه، سالروز قیام مردم قم ۱۳۸۰/۱۰/۱۹.

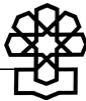
۲. بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر ۱۳۸۰/۹/۲۵.

که تکراری است، و چرا؟ نه، من اعتقاد راسخ دارم که مادامی که ما مجموعه دستگاه اجرایی خودمان را - اعم از دستگاه‌های قوه مجریه و دستگاه‌های قوه قضائیه - از فساد مالی و انحراف از روش‌های قانونی و صحیح خالی نکنیم، همه کارهای ما مثل همان آبی - گزارش دادند که ما از مصرف آب کشور درست استفاده نمی‌کنیم؛ مثل همین آبیاری‌های غرقابی، یا مثل همین یارانه‌هایی که دولت می‌دهد و بخش عمده آن هدر می‌رود و بخشی از آن به جایی که باید برسد، می‌رسد - که گزارش دادند، هدر خواهد رفت. من بارها این را گفته‌ام، مثال زده‌ام و تکرار کرده‌ام که فساد در دستگاه اجرایی مثل این است که ما چندین لوله قطور آب به استخری وارد می‌کنیم؛ اما استخر پر نمی‌شود؛ این همه تلاش انجام می‌گیرد، در عین حال انسان زوایای خالی را مشاهده می‌کند، که بخش عمده‌ای از این، مربوط می‌شود به فساد مالی و به رخنه‌های اخلاقی که در مجموعه دستگاه در سطوح مختلف وجود دارد. باید با این‌ها مبارزه و مقابله کنید. تا یک عزم جدی و راسخ برای مقابله با این‌ها وجود نداشته باشد - که حالا بحمد... این عزم هست و انسان آن را می‌بیند - و به دنبال آن عزم، عمل، تحرک، دنبال‌گیری و عدم اغماض نباشد، ریشه فساد بیرون نخواهد آمد و همین‌طور روی مجموعه فعالیت‌ها مخلصانه‌ای که در مجموعه دستگاه انجام می‌گیرد، تأثیر می‌گذارد»^۱

«اگر در جامعه‌ای پول و ثروت باشد، اما بد خرج شود، بدتر از این است که ثروت نباشد؛ چون هم محرومیت‌ها به جای خود باقی خواهد ماند، هم عده‌ای با آن ثروت‌های ناصحیح به دست آمده ناحق و توأم با فساد، فساد را به‌وجود می‌آورند.

۱. بیانات در دیدار با رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت ۱۳۸۳/۰۶/۰۴.

تهیدست بودن قشرهایی از جامعه، خودش فسادآور است - فساد و اعتیاد و هرزگی‌های گوناگون بر اثر فقر پیش می‌آیند - ثروتمند شدن عده‌ای از راه فساد هم خودش باز مرداب فساد دیگری زیر پای مردم است»^۱.

ضرورت مبارزه با فساد

«صحنه را تا آنجایی که می‌توانید از فساد پاک کنید»^۲.

«مسئله مبارزه با فساد هم یک عنصر حقیقی و اساسی در اصلاح امور کشور است.

مبارزه با فساد، وظیفه همه است؛ اما در درجه اول، وظیفه مسئولان کشور است»^۳.

«در نظام اسلامی، چیزی که به شدت با آن مقابله می‌شود، رسوخ فساد است. در نظام اسلامی، با اعتقاد بد و نادرست، این طور مقابله نمی‌شود که با عمل غیرصحیح و عمل غیراخلاقی و خدای ناکرده رسوخ فساد مبارزه می‌شود. چیزی که امروز مسئولین کشور، همکاران دولت، مدیران درجه دو و سه در دستگاه‌های دولتی، تا پایین‌ترین رده‌ها، باید با دقت مراقب باشند، این است که ... بدانند خطر رسوخ و نفوذ فساد، جدی و فلج‌کننده است. واقعاً فلج‌کننده است! در این کار، فساد که نمی‌گوید «من فسادم»! فرد مفسدی که دیگران را به وادی فساد می‌کشاند فساد مالی، فساد کاری، قرارهای نامشروع و ناموجه در زمینه‌های مسائل کاری کسی که انسان را تشویق می‌کند و می‌لغزاند به این سمت، از اول نمی‌گوید «من آدمم که شما را فاسد کنم» اول

۱. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۰/۲/۲۸.

۲. بیانات در دیدار با رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت ۱۳۸۳/۶/۴.

۳. پیام نوروزی در ابتدای سال جدید ۱۳۸۱/۱/۱.

با یک عنوان موجه، با یک چیز کوچک وارد میدان می‌شود. انسان است و آسیب‌پذیری شدید. انسان، به شدت آسیب‌پذیر است. لذا، خیلی باید مراقب بود»^۱.

«... یکی از وظایف امروز آقایان مبارزه با فساد است، چون کشور به ثمردهی رسیده و وقت میوه چینی است. زحمات گذشته شما به تدریج ثمر می‌دهد و امکانات در کشور در حال افزایش است. چنین موسمی همیشه و در همه تاریخ، موسم خطرناکی بوده است. موسم ورود آدم‌های سوء استفاده کن و فرصت‌طلب و کج‌دست و بددل و سیاه‌روست که وارد می‌شوند و اگر توانستند، از غفلت‌ها سوء استفاده می‌کنند. خیلی مراقب این جهت باشید. وجود فساد تعجب‌آور نیست، مبارزه نکردن با فساد تعجب‌آور است. نظام جمهوری اسلامی با هیچ کس رودربایستی و شوخی ندارد و هر انگیزه فساد را در هر جا ببیند سرکوب می‌کند؛ به خصوص آن فسادی که مثل خوره و کرم داخل درخت، بناست که اصل بنا را پوسانده و پوک کند و از بین ببرد. هر جا که با این مسئله در مجموعه خودتان برخورد کردید، با کمال قدرت و بدون هیچ‌گونه ابا و امتناع و با تکیه بر همان روش‌ها و طریقه‌های قانونی که بحمد... ما برای همه این کارهای اساسی قانون داریم با آن مبارزه کنید»^۲.

«مشروعیت من و شما وابسته به مبارزه با فساد، تبعیض و نیز عدالت‌خواهی است. این، پایه مشروعیت ماست. الان درباره مشروعیت حرف‌های زیادی زده می‌شود، بنده هم از این حرف‌ها بلام؛ اما حقیقت قضیه این است که اگر ما دنبال عدالت نباشیم، در حقیقت من که این جا نشسته‌ام، وجود نامشروع خواهد بود؛ یعنی

هرچه اختیار دارم و هرچه تصرف کنم، تصرف نامشروع خواهد بود؛ دیگران هم همین‌طور. ما برای عدالت و رفع تبعیض آمده‌ایم. ما آمده‌ایم جامعه را از مواهب الهی خودش - که مهم‌ترین مواهب الهی در عدالت وجود دارد - و همچنین مواهب اخلاقی و معنوی برخوردار کنیم. البته معنای این حرف این نیست که ما از زندگی دنیایی مردم غفلت کنیم؛ نخیر، مگر می‌شود؟ اصلاً آخرت بدون دنیا نمی‌شود و امکان ندارد که انسان بخواهد به آن مواهب معنوی برسد و دنیای ویرانی هم داشته باشد. این کار، دلایل واضحی دارد که نمی‌خواهم آن‌ها را تکرار کنم - مطالبی است که هم شما می‌دانید، هم من - باید دنیا را آباد کنیم و این کارها همه آباد کردن دنیاست؛ اما دنیای آباد دور از عدالت و دور از معنویت به درد نمی‌خورد. گیرم که رشدان - به تعبیر غلط که گفته می‌شود نرخ رشد - آمد بالا و فرض بفرمایید درآمد سرانه‌مان دو برابر و سه برابر شد، اما عدالت در جامعه نبود، یعنی عمده این درآمد به یک بخش محدودی رسید و بخش عظیمی از مردم، محروم و گرسنه ماندند. این کاری نیست که ما باید انجام دهیم؛ این آن تکلیفی نیست که ما برعهده داریم. تکلیف ما این است که عدالت را در جامعه مستقر کنیم و این هم جز با مبارزه علیه فساد و افزون‌طلبی انسان‌های مفتخوار و سوء استفاده کن امکان‌پذیر نیست. بخشی از کار عدالت این‌جا تنظیم می‌شود»^۱.

«از جمله مهم‌ترین کارها، مبارزه با فساد است. مبارزه با فساد، یک جنبه اخلاقی محض نیست، اداره کشور متوقف به مبارزه با فساد است. باید با فساد مبارزه جدی کرد»^۲.

۱. بیانات در دیدار اعضای هیئت دولت ۱۳۸۲/۶/۵.

۲. بیانات در دیدار نمایندگان هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی ۱۳۸۳/۳/۲۷.

۱. بیانات در مراسم تنفیذ حکم دوره دوم ریاست جمهوری آقای «هاشمی رفسنجانی» ۱۳۷۲/۵/۱۲.

۲. بیانات در دیدار با رئیس‌جمهور و هیئت وزیران به مناسبت بزرگداشت هفته دولت ۱۳۷۴/۶/۸.

«آنچه امروز کشور به آن احتیاج دارد، این است که برای رفع فقر و ریشه‌کنی فساد و برخوردار کردن عامه مردم و مناطق گوناگون و همه زوایای کشور از منافع و برکات پیشرفت کشور باید برنامه‌ریزی شود؛ سیاست‌ها و برنامه‌ها باید ناظر به این هدف باشد. امروز ما احتیاج داریم که در کشورمان تلاش و پیشرفت و رشد علمی و فناوری، همراه با عدالت اجتماعی و مبارزه با فساد باشد»^۱.

«ما قویاً معتقدیم که فساد مالی و اقتصادی در تشکیلات مسئولان موظف و در میان آن‌ها، به بدنه اقتصادی کشور سرایت می‌کند؛ لذا باید جلو آن گرفته شود»^۲.

«اهتمام به این کار به خاطر آن است که مفساد اقتصادی، جریان آلوده‌ای است که اگر جلوگیری و با آن مبارزه نشود، کل فضا را آلوده خواهد کرد. بحث یک جرم منفرد و تک افتاده نیست، برخورد با مفساد اقتصادی برای نظام اهمیت حیاتی دارد»^۳.

«اصل عدالت اجتماعی، اجرای عدالت، در نظر گرفتن حق توده‌های وسیع مردم و پرکردن فاصله طبقاتی، یکی از اصول اصلی نظام اسلامی است. مبارزه با فساد اداری و فساد اقتصادی و سوء استفاده از امکاناتی که قدرت در اختیار افراد می‌گذارد - چه سوء استفاده مالی و چه سوء استفاده سیاسی - از اصول انقلاب است و باید رعایت شود»^۴.

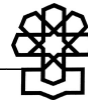
«مبارزه با فساد، موضوعی اصلی و اساسی است. فساد اقتصادی در دستگاه‌های دولتی موجب می‌شود که سود همه تلاش‌ها انجام شده در راستای پیشرفت و تولید

۱. بیانات در اجتماع بزرگ مردم کرمان ۱۳۸۴/۲/۱۱.

۲. بیانات در دیدار گروه کثیری از اصناف ۱۳۸۰/۴/۱۰.

۳. بیانات در دیدار رئیس، معاونان و کارکنان قوه قضائیه، در آستانه سالروز هفتم تیر ۱۳۸۱/۴/۵.

۴. بیانات در اجتماع بزرگ زائران حرم امام خمینی (ره) ۱۳۸۱/۳/۱۴.

ثروت عمومی برای رفاه مردم، به جیب عده‌ای مفت‌خور و سوء استفاده‌چی سرازیر شود، لذا مبارزه با فساد، جدی است»^۱.

مشی رهبری در مبارزه با فساد

«اگر من کسی را منصوب کرده باشم و بعد در او عیبی از قبیل همین مفساد اقتصادی ببینم، بدون تردید با او مماشات نمی‌کنم و او را کنار می‌گذارم - مثل نمایندگی‌هایی که هستند و بعضی سمت‌های معروف - منتها معلوم نیست آنچه درباره آن شخص گفته شده، حقیقت داشته باشد. نسبت به برخی افراد حرف‌هایی می‌زنند که من هم آن حرف‌ها را شنیده‌ام و از نزدیک می‌دانم که خلاف است و درست نیست، ممکن است این هم از آن قبیل باشد. به هر حال بنده فساد را در کسی که با حکم من منصوب شده و می‌توانم او را از آن کار برکنار کنم، تحمل نمی‌کنم؛ اما اینکه «اگر رهبری لازم می‌دانست، به آن‌ها تذکر می‌داد»، بله، آن جایی که جای تذکر است، تذکر می‌دهم؛ اما تذکر به شخص چیزی نیست که از تلویزیون پخش شود. آن مقدار که شما می‌بینید بنده در سخنرانی‌ها، نماز جمعه و در دیدار با هیئت دولت تذکر می‌دهم و نصیحت می‌کنم - که در خبرها پخش می‌شود - چند برابرش را گاهی با زبان‌های بسیار تلخ، در جلسات خصوصی به مسئولان می‌گوییم؛ لکن بنا نیست که هرچه به مسئولان تذکر می‌دهیم و می‌گوییم یا تلخی نشان می‌دهیم، حتماً پخش شود تا مردم مطلع شوند، هدف این است که آن شخص راهنمایی شود، که خیلی از اوقات اثر می‌کند و گاهی هم

۱. بیانات در اجتماع مردم مشهد در حرم مقدس ۱۳۸۲/۱/۱.

اثر نمی‌کند و بعد می‌بینید آن شخص می‌رود».^۱

«در زمینه مبارزه با فساد، هم قوه مجریه و هم قوه قضائیه درگیرند. بنده از هر دو قوه به طور جد خواسته‌ام و آن‌ها درگیرند. اگر روزی معلوم شود دستگاه‌های قوه مجریه و قوه قضائیه آماده نیستند کار کنند، رهبر چاره‌ای پیدا نخواهد کرد جز اینکه خودش وارد میدان شود؛ کسی را بگمارد و مأمور مشخصی را برای این کار معین کند؛ اما بحدما... این طور نیست».^۲

بایدها و نبایدها در مبارزه با فساد

«مبارزه با فساد باید با جدیت، دقت، بی‌نظری کامل و دور از تندروی و زیاده‌روی باشد».^۳

۱. قاطعیت همراه با دقت

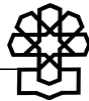
«مبارزه با فساد، یک حرکت و رفتار علوی است و قاطعیت علوی را لازم دارد و به فضل پروردگار مسئولانی که دست اندرکار این مبارزه هستند، با الهام از امیرالمؤمنین علیه‌الصلاة والسلام باید این قاطعیت را اعمال کنند و اعمال خواهند کرد».^۴

۱. بیانات در جلسه پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۲/۲۲.

۲. بیانات در دیدار با دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۲/۲۲.

۳. پیام نوروزی در ابتدای سال جدید ۱۳۸۱/۱/۱.

۴. بیانات در اجتماع بزرگ زائران و مجاوران حضرت علی بن موسی‌الرضا علیه‌السلام در روز عید سعید غدیر خم ۱۳۸۰/۱۲/۱۲.

«ضربه عدالت باید قاطع ولی در عین حال دقیق و ظریف باشد. متهم کردن بی‌گناهان، یا معامله یکسان میان خیانت و اشتباه، یا یکسان گرفتن گناهان کوچک با گناهان بزرگ جایز نیست. مدیران درستکار و صالح و خدمتگزار که بیگمان، اکثریت کارگزاران در قوای سه‌گانه کشور را تشکیل می‌دهند نباید مورد سوءظن و در معرض اهانت قرار گیرند یا احساس ناامنی کنند. چه نیکو است که تشویق صالحان و خدمتگزاران نیز در کنار مقابله با فساد و مفسد، وظیفه‌ای مهم شناخته شود».^۱

«مراقب باشید تخلفات مدیریتی را که غالباً به اشتباه بر می‌گردد، با جرائمی که کسی از روی عمد مرتکب می‌شود، مخلوط نکنید».^۲

۲. برخورد یکسان

«در امر مبارزه با فساد نباید هیچ تبعیضی دیده شود. هیچ کس و هیچ نهاد و دستگاهی نباید استثنا شود. هیچ شخص یا نهادی نمی‌تواند با عذر انتساب به این جانب یا دیگر مسئولان کشور، خود را از حساب‌کشی معاف بشمارد. با فساد در هر جا و هر مسند باید برخورد یکسان صورت گیرد».^۳

«در باب فساد اقتصادی خوب است همه از اطرافیان و منسوبان خویشاوندی و شخصیتی خود شروع کنند. فساد را فقط در اشخاص دور دست نبینند، بلکه در نزدیکان خود و اشخاص ظاهراً مورد اعتماد خود هم آن را حس و با آن مبارزه کنند».^۴

۱. فرمان هشت ماده‌ای به سران قوا ۱۳۸۰/۲/۱۰.

۲. بیانات در دیدار رئیس، معاونان و کارکنان قوه قضائیه، در آستانه سالروز هفتم تیر ۱۳۸۱/۴/۵.

۳. فرمان هشت ماده به سران قوا ۱۳۸۰/۰۲/۱۰.

۴. پیام به مناسبت انتشار نامه آیت‌الله سید جلال‌الدین طاهری امام جمعه اصفهان ۱۳۸۱/۴/۲۰.

۳. ایستادگی در مقابل هیاهوها

«با آغاز مبارزه جدی با فساد اقتصادی و مالی، یقیناً زمزمه‌ها و به‌تدریج فریادهای و نعره‌های مخالفت با آن بلند خواهد شد. این مخالفت‌ها عمدتاً از سوی کسانی خواهد بود که از این اقدام بزرگ متضرر می‌شوند و طبیعی است بددلانی که با سعادت ملت و کشور مخالفند یا ساده‌دلانی که از القائات آنان تأثیر پذیرفته‌اند با آنان هم‌صدا شوند. این مخالفت‌ها نباید در عزم راسخ شما تردید بیفکند. به مسئولان خیرخواه در قوای سه‌گانه پیاموزید که تسامح در مبارزه با فساد، به نوعی همدستی با فاسدان و مفسدان است. اعتماد عمومی به دستگاه‌های دولتی و قضایی در گرو آن است که این دستگاه‌ها در برخورد با مجرم و متخلف قاطعیت و عدم تزلزل خود را نشان دهند»^۱

«بدانید مبارزه با فساد، یک مبارزه جدی و واقعی است. مفسدین تهاجم خواهند کرد و فشار خواهند آورد، لذا کار سختی است. برای مقابله با شیوع فساد اقتصادی و مالی، باید لباس مبارزه به تن کرد»^۲

«نه اینکه اگر دستگاهی با فاسد و مفسدی مقابله کرد، باز همان اهرم‌های فشار به حرکت درآیند و جنجال و هیاهو کنند و دست و پای کسانی را که در این راه حرکت می‌کنند، بلرزانند. البته نباید دست و پای کسی بلرزد. باید قاطع در این راه حرکت کنند، خدا هم کمک می‌کند و مردم هم پشتیبانی می‌کنند»^۳

«مبارزه با فساد، دشمن تراش است. هر کس بخواهد با فساد مبارزه کند، یک

۱. فرمان هشت ماده به سران قوا ۱۳۸۰/۲/۱۰

۲. بیانات پس از مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری آقای سید محمد خاتمی ۱۳۸۰/۵/۱۱

۳. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۲۱ رمضان ۱۳۸۰/۹/۱۶

صف طولانی دشمن جلویش به‌وجود می‌آید. این دشمنان چه کسانی هستند؟ فاسدها و لشکرهای‌شان، چون فاسدهای دانه‌درشت، لشکرهایی هم دارند، این‌ها در مقابل می‌ایستند و انواع کارشکنی‌ها را می‌کنند. کارشکنی هم، همه‌اش این نیست که کسی چاقو بکشد و به کسی حمله کند. امروز از چاقو کشیدن خطرناک‌تر هم هست: تهمت می‌زنند، شایعه درست می‌کنند، کار فرهنگی می‌کنند و به کسانی که از این حرف‌ها بزنند و بخواهند این اقدامات را بکنند، برچسب‌های نادرست و ناحق می‌زنند. باید با این‌ها مقابله کرد و صریح و صادق وارد میدان شد»^۱

۴. پرهیز از توجیه و بزرگنمایی

«در بخش‌های مختلف کاری کشور، عده‌ای می‌خواهند مقابله با فساد را توجیه کنند، یک عده هم متقابلاً می‌خواهند فساد را بزرگ کنند. به‌نظر من هر دو غلط است. بالاخره در همه جای دنیا انسان فسادپذیر است. هر انسانی اگر مراقب خود نباشد، فسادپذیر است. اینکه این همه در قرآن، نهج‌البلاغه و روایات روی تقوا تکیه شده، به خاطر همین است. تقوا یعنی مراقبت از خود، برای اینکه انسان فاسد و منحرف نشود. وقتی مراقبت از خود نباشد، هر انسانی قابلیت این را دارد که لغزش و فساد پیدا کند. بنابراین در گوشه و کنار باید وجود فساد را محتمل دانست. البته در جاهایی هم روشن است که وجود دارد.

ما نباید فساد را توجیه یا در بیان آن مبالغه کنیم. عده‌ای خیال می‌کنند فساد همه جا را گرفته، این چیزی است که متأسفانه باز دست‌های تبلیغاتی بیگانگان آن را دنبال

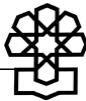
۱. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۰/۲/۲۸

می‌کند. وقتی بحث مبارزه با فساد مطرح می‌شود، یک فصل در این باب صحبت می‌کنند - می‌گویند این کار سیاسی است، هدف سیاسی دارد و سیاسی کاری است - تا اصل مبارزه با فساد را زیر سؤال ببرند. فصل دیگر، تبلیغات دروغین در باب تعمیم و گسترش فساد است. پیداست که هدف این است که هم افکار عمومی دلسرد و مأیوس شود و هم مبارزه با فساد واقعاً صورت نگیرد. وقتی نهضت مبارزه با فساد شروع می‌شود، هر کس بیاید در مقابل آن باید و بگوید نخیر، چنین چیزی نیست و این کار، سیاسی است و اگر در جایی برخورد شد، این را به سیاسی‌گری متهم کند، به نظرم به این جریان تبلیغاتی کمک کرده است. من می‌خواهم این کار را خود دولت بکند»^۱

«چون فساد در جامعه رخنه ایجاد می‌کند. وقتی بحث مبارزه با فساد مطرح می‌شود، از یک نقطه کسانی می‌گویند چرا اصلاً شما فساد را به‌عنوان یک مسئله در جامعه مطرح می‌کنید؟ به نظر ما این حرف نادرستی است، چون فساد وجود دارد. البته در این جا فساد، مثل مافیاهایی که در برخی دولت‌ها و نظام‌ها وجود دارد، گسترده و سازمان یافته نیست. به فضل پروردگار در نظام جمهوری اسلامی - لاقلاً در تشکیلات مسئول دولتی - فساد سازمان یافته وجود ندارد، اما فساد به میزانی وجود دارد و در همه جا و در همه زمان‌ها هم امکان بروزش هست و باید با آن مبارزه کرد. در دنیا بعضی از دستگاه‌ها هستند که اصلاً مبارزه با فساد و تبعیض و بی‌عدالتی را قبول ندارند، حتی اسمش را هم نمی‌آورند. بعضی کشورها ممکن است به‌صورت نمایشی چنین کارهایی کنند، بعضی جاها نمایشی هم نیست، از روی ناچاری است و به‌عنوان سوپاپ امن این کارها را می‌کنند، اما در کشور ما این حرکت و این فکر، برخاسته از

۱. بیانات در دیدار اعضای هیئت دولت، به مناسبت هفته دولت ۱۳۸۱/۶/۴.

اعتقاد ماست، فلسفه وجودی ماست. هرچه نکنیم، ناشی از نتوانستن است، این راه و حرکت ماست. بنابراین اگر کسی اعتراض کند چرا بحث مبارزه با فساد را پیش می‌آورید، اعتراض به‌جایی نیست. فساد را نباید انکار کرد، مبارزه با فساد را باید قبول کرد، اما مبالغه در مسئله فساد هم نباید باشد.

یک عده هم از آن طرف مقابله می‌کنند و همه را فاسد و کج‌دست و ناپاک‌دامن تلقی می‌کنند و اگر کسی هم چنین تلقی‌ای داشته باشد، خوششان می‌آید. دشمن، نیازمند به اغتشاش افکار عمومی و ابهام‌آفرینی است. دشمن از هر دو موج مخالف استفاده می‌کند. از یک طرف آن حرف‌ها را دلیل می‌گیرد بر وجود فساد و مبالغه در فساد می‌کند، از یک طرف خواهد گفت این کار نمایشی است. بنابراین از همه طرف ما را محاصره تبلیغاتی می‌کند. ما باید صراط مستقیم را بشناسیم و راه درست را دنبال کنیم»^۱.

«در مورد برخورد با فساد دو گرایش افراطی و تفریطی هست. بعضی‌ها وقتی صحبت از مبارزه با فساد می‌شود، تصور می‌کنند که مبارزه با فساد، یک بهانه سیاسی برای برخورد با این و آن است، این غلط است. مبارزه با فساد، مبارزه با فساد است! در هر جامعه‌ای اگر نقطه فاسد، شناسایی، کنترل و قلع و قمع شد، فساد متوقف می‌ماند، والا رشد پیدا می‌کند. فرق نظام اسلامی و نظام صالح با نظام‌های فاسدی که در مقابل گسترش فساد بی‌دفاعند، این است که در اینجا مسئولان اصلی کشور و دلسوزان جامعه، برخوردار از صلاحند، برنامه و رفتار کشور، برنامه صلاح است. البته آدم فاسد هم پیدا می‌شود، منتها باید با او برخورد شود. بعضی تصور

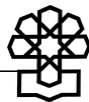
۱. بیانات در دیدار با دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۲/۲۲.

می‌کنند که مبارزه با فساد یک حرکت سیاسی است، این تصور غلطی است. مبارزه با فساد حرکت سیاسی نیست، یک حرکت حقیقی و کاری لازم است. بعضی هم در نقطه مقابل، از آن طرف افراط می‌کنند، یعنی وقتی گفته می‌شود «فساد» خیال می‌کنند همه جا را فساد گرفته است، خیر، این چنین نیست. آنچه که ما را برمی‌انگیزد، وجود فساد، ولو در یک بخش، در یک گوشه و به وسیله افراد معدودی است. ما می‌دانیم اگر با این پدیده مبارزه نشود، فساد نهادینه و ریشه دار می‌شود و در آن صورت قلع و قمعش مشکل می‌شود. این مبارزه معنایش آن نیست که عناصر فاسد و مفسد همه زمام‌های کار را در بخش‌های مختلف به دست گرفته‌اند. عناصر صالح، مؤمن و دلسوز، در دستگاه‌های داخل کشور - چه قوه مجریه و چه قوه قضائیه - بسیار هستند که اجرا هم دست آن‌هاست و با کمال صلاح، کار خودشان را انجام می‌دهند و خوشبختانه این‌ها اکثریت و چهره غالب دستگاهند. منتها یک مفسد و فاسد، چهره دیگران را هم خراب می‌کند. این دو حرکت، یعنی ایجاد اشتغال و مبارزه با فساد باید ادامه پیدا کند»^۱.

«ما گفتیم با فساد مبارزه می‌کنیم - این یک نقطه روشن در نظام است - اما عده‌ای می‌خواهد این را به نقطه تاریک تبدیل کنند و بگویند فساد همه جا را گرفته است. نه آقا! فساد همه جا را نگرفته است. باید با فساد کم هم - هر جا بود - مبارزه کرد. ممکن است روزنامه‌ای بردارد یک مورد فساد را درشت کند، مگر همه جا فساد هست؟ فساد در گوشه‌هایی وجود دارد. انسان‌ها لغزش دارند و دچار گناه می‌شوند، باید با این گناه مبارزه کرد. ما وقتی گناهکاریم که با فساد - ولو کم آن - مبارزه نکنیم؛

۱. بیانات در جمع دهها هزار نفر از راهیان نور و قشرهای مختلف مردم در پادگان دوکوهه ۱۳۸۱/۱/۹.

چون گسترش پیدا خواهد کرد. مبارزه با فساد لازم است، اما ناامید کردن مردم که بگوییم فساد همه جا را گرفته، یک خطای واضح و ناشی از نادانی و فریب‌خوردگی کسانی است که آدم می‌داند خودشان آدم‌های مغرضی نیستند، مغرضان که جای خود دارند»^۱.

«... با تبلیغات، ناکارآمدی نظام را به صورت یک اصل مسلم درآوردند که به نظر من این از آن چیزهای خطرناکی است که گاهی دوست‌ها و خودی‌ها هم در اینجا اشتباه می‌کنند. در مقام انتقاد از دستگاه و سازمان و مسئولی، گاهی طوری حرف زده می‌شود که انعکاس آن در بیرون و در ذهن مخاطبانی که نشسته‌اند و به حرف ما گوش می‌کنند، به مراتب بیش از آن واقعیت است! این را باید توجه داشت. ما نباید با دشمنان نظام هم صدا شویم. آن‌ها مرتب روی ناکارآمدی نظام تکیه می‌کنند و ما هم چه به صورت ناکارآمد جلوه دادن قوه قضائیه، چه به صورت ناکارآمد جلوه دادن دولت و چه به صورت ناکارآمد یا بد جلوه دادن اشخاص امین و سالمی که در نظام مشغول خدمتند، دائماً آن را تکرار می‌کنیم! هر کدام از کارها باید در جای خود صورت گیرد: دنبال‌گیری فساد با روش صحیح قانونی در جای خود انجام گیرد، این طور فضاسازی‌های کاذب هم نشود. این‌ها با هم منافاتی ندارند، لازم و ملزوم هم نیستند که اگر ما خواستیم با فساد مبارزه کنیم، پس حتماً باید فضایی نامطمئن و ناامن و همراه با سوءظن به همه به وجود آید. به عکس، بنده معتقدم اگر ما با فساد و مفسد واقعی برخورد حقیقی و جدی کنیم، این کار باید به مردم احساس آرامش بدهد. این نباید تعمیم داده شود و بگویند پس همه این‌طورند! در بیان هم نباید چنین چیزی گفته شود»^۲.

۱. بیانات در دیدار جمعی از مدیران و مسئولان وزارت آموزش و پرورش ۱۳۸۱/۴/۲۶.

۲. بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان ۱۳۸۰/۶/۱۵.

«بعضی می‌گویند شما که می‌گویید مبارزه با فساد اقتصادی، معنایش این است که مدیران و مسئولان زحمتکش نظام، مورد اتهام قرار گیرند! نه؛ این غلط است. اگر فساد در بین دستگاه‌های مختلف جایگزین شود، اصلاً اسم مبارزه و فکر مبارزه مطرح نخواهد شد. مبارزه با آن پدیده‌ای است که به صورت عارضی و تحمیلی، بر نظام وارد می‌شود. دلیل سلامت نظام همین است که وقتی مبارزه با مفاسد اقتصادی آغاز می‌شود، مسئولان طراز اول و مدیران میانی نظام، با شور و شوق حقیقی وارد این میدان می‌شوند. معنای آن این است که نظام به فضل پروردگار و به برکت اسلام و نام امیرالمؤمنین توانسته است جریان کلی و اصلی خود را در بستر صلاح و سداد ادامه دهد. هر رودخانه تمیز سالمی هم ممکن است چند جریان آلوده از این طرف و آن طرف واردش شوند. ما می‌خواهیم جلو این را بگیریم. مدیران ارشد و مسئولان پیکره اصلی نظام، مثل آحاد مردم، از مبارزه با فساد خوشحال می‌شوند. دشمنان این ملت و کسانی که می‌خواهند ما این مبارزه را نکنیم تا فساد در جامعه جای‌گیر شود، مبارزه با فساد را حمل می‌کنند بر اینکه جامعه فاسد شده است! خیر، ما در دستگاه نظام اسلامی و جمهوری اسلامی با چیزهایی مبارزه می‌کنیم که در بسیاری از نظام‌های جهانی، امروز به صورت یک عرف و کار رایج درآمده است، فساد در آنجا نهادینه شده است»^۱

«نباید بزرگنمایی کرد. بعضی‌ها جنجال و بزرگنمایی می‌کنند و طوری حرف می‌زنند که کانه این سرطان همه جا را گرفته، خیر، این طوری نیست. این همه ما

۱. بیانات در اجتماع بزرگ زائران و مجاوران حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام در روز عید سعید غدیر خم ۱۳۸۰/۱۲/۱۲

دست‌های پاکیزه، چهره‌های پاکیزه و انسان‌های پاکیزه در دستگاه‌های گوناگون از بالا تا پایین داریم، اکثریت هم با این‌هاست»^۱

۵. پرهیز از جنجال

«من به مسئولین قوه قضائیه و مجریه سفارش کردم که جنجال به راه نیندازند، جنجال موجب گم شدن اصل مسئله می‌شود»^۲

«مبارزه با فساد همیشه همراه با جنجال و هیاهو نیست. ممکن است در مواردی جنجال شود و گاه ممکن است این کار بی‌جنجال صورت گیرد. نباید در این زمینه منتظر غوغا و جنجال و تبلیغات بود، باید منتظر کار و عمل بود»^۳

«منتها نباید جنجال کنند. من در همان نامه هشت ماده‌ای هم همین سفارش را کرده بودم، گفتم کار را بی‌جنجال پیش ببرید. ما می‌خواهیم حقیقتاً با فساد مبارزه شود، جنجال لازم نیست. بله، خبررسانی به مردم خوب است. وقتی کار تمام شده باشد، آن مقداری که لازم باشد، خبررسانی شود. کار هم صورت می‌گیرد»^۴

«اینکه بگویید با کسانی که دچار فساد شده اند، برخورد قاطع نمی‌شود، این را قبول ندارم، نه، برخورد می‌شود. اینکه بگویید با کسانی که قاطع برخورد نمی‌کنند، چرا برخورد نمی‌شود، جواب این است که با کسانی که قاطع برخورد نمی‌کنند، چگونه برخورد کنیم؟ برخورد لازم همین است که تذکر و هشدار بدهیم و به آن‌ها بگوییم،

۱. بیانات در دیدار نمایندگان هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی ۱۳۸۳/۳/۲۷.

۲. بیانات در اجتماع مردم مشهد در حرم مقدس ۱۳۸۲/۱/۱.

۳. بیانات به مناسبت حلول سال نو ۱۳۸۲/۱/۱.

۴. بیانات در دیدار با دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۲/۲۲.

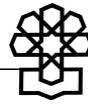

نتایج مبارزه با فساد

«بزرگ بودن خطا به دو چیز است: یکی اینکه خود خطا بزرگ باشد - مثلاً فسادهای مالی بزرگ، خیانت‌های بزرگ - یکی این است که خطاکننده، مسئول یا مؤتمن باشد. گاهی سر زدن خطاهای کوچک از انسان‌هایی که از آن‌ها امانت انتظار می‌رود، ضررش بسیار بیش‌تر از خطاهای بزرگ دیگران است. امین بودن موجب می‌شود که خطای صادرشده، بزرگ باشد. باید با این خطاها برخورد شود، این در کارایی نظام تأثیر دارد. اگر مسئولان دولتی در جای خود و مسئولان قضایی در جای خود، هر کدام با این انحرافات و خطاها برخورد کنند، هم کارایی مسئولان دولت در زمینه‌های مختلف زیاد خواهد شد و هم این معضل اقتصادی - مشکل اشتغال، مشکل صادرات و واردات، مسائل مربوط به پول و غیره - عمدتاً حل خواهد شد. یعنی برخورد با فساد، هم موجب می‌شود که افراد، دقت بیش‌تری بکنند، هم موجب می‌شود که دست‌های خیانتکار بترسند و عقب بکشند. این دو عامل موجب خواهد شد که در کارهای اقتصادی و جاری کشور و دولت، پیشرفت به‌وجود آید. بنابراین علاج تهاجم به ناکارآمدی نظام، اثبات کارآمدی است، که اثبات کارآمدی هم این‌گونه است.»^۱

«ممکن است کسانی به خطا تصور کنند که مبارزه با مفسدان و سوءاستفاده‌کنندگان از ثروت‌های ملی، موجب ناامنی اقتصادی و فرار سرمایه‌ها است. به این اشخاص تفهیم کنید که به‌عکس، این مبارزه موجب امنیت فضای اقتصادی و اطمینان کسانی است که می‌خواهند فعالیت سالم اقتصادی داشته باشند.

۱. بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان ۱۳۸۰/۶/۱۵.

تولیدکنندگان این کشور، خود نخستین قربانیان فساد مالی و اقتصاد ناسالم‌اند»^۱.
 «مسئولان کشور با همه قدرت و توان، شاخص‌های اصلی را برای اصلاح امور کشور در نظر بگیرند، همان سه شاخص عمده: مبارزه با فقر، مبارزه با فساد، مبارزه با تبعیض. این اساس قضیه است. اگر فقر و فساد و تبعیض به‌وسیله مسئولان کشور تحمل نشود، رضای الهی، توفیق الهی، هدایت الهی، شامل حال همه خواهد شد، گره‌ها باز خواهد شد»^۲.

نقش و وظایف قوا در مبارزه با فساد

لزوم عزم همگانی در مبارزه با فساد

«امروز اگر شعار مبارزه با فساد مالی و اقتصادی داده می‌شود، هر کس پیرو امیرالمؤمنین است، باید از این شعار پیروی کند. هرکس به معنای واقعی کلمه، دنبال صلاح و اصلاح است، باید دنبال این کار، حرکت کند. دستگاه‌های مسئول - اعم از قوه قضائیه یا قوه مجریه یا قوه مقننه - خود را موظف بدانند این شعار را تحقق بخشند و نگذارند در حد یک شعار توخالی و یک لفاظی، باقی بماند. مبارزه با فساد، یکی از پایه‌های اصلی حکومت و نظام اسلامی است. این روش امیرالمؤمنین است. امیرالمؤمنین از مردم ملاحظه نکرد، حتی از کسانی که از او توقع داشتند، ملاحظه نکرد. آنجایی که دید فساد وجود دارد، با آن مبارزه کرد. ما نمی‌توانیم مثل امیرالمؤمنین عمل کنیم، ادعایش را هم نداریم. ما قابل این نیستیم - بنده خودم را

۱. فرمان هشت ماده‌ای به سران قوا ۱۳۸۰/۲/۱۰.

۲. بیانات در اجتماع بزرگ مردم قم ۱۳۷۹/۷/۱۴.

عرض می‌کنم - که بخواهیم پشت سر امیرالمؤمنین حرکت کنیم، لکن باید تلاشمان را بکنیم. این را همه باید وظیفه خود بدانند»^۱.

«این مبارزه‌ای که ما ... مسئولان قوای سه‌گانه را به آن دعوت کردیم، باید جدی گرفته شود. این وسیله‌ای برای احساس امنیت و اطمینان سرمایه‌گذار سالم است، سرمایه‌گذاری که قصد سوء استفاده ندارد، قصد استفاده دارد. البته هر کس که سرمایه‌گذاری می‌کند، برای سود سرمایه‌گذاری می‌کند، اشکالی هم ندارد، سود مشروع است. باید بین سود مشروع و نامشروع فاصله ایجاد کرد. باید جلو سودهای نامشروع - که عمدتاً به خاطر عدم تعهد و دلسوزی و همچنین لغزش‌های گوناگون از سوی بعضی از مسئولان و مدیران است - گرفته شود و با پدیده قاچاق - به معنای حقیقی کلمه - مبارزه شود»^۲.

«مسئولان نظام، اعم از نمایندگان محترم مجلس و مأموران اجرایی و قضایی، باید مراقب باشند که از عوارضی که در نظام‌های طاغوتی و غیرمردمی، بیماری همه‌گیر کارگزاران است، خود را با دقت و وسواس دور نگهدارند، بیماری رفاه‌زدگی و عشرت‌طلبی، بیماری زدوبند نامشروع و فساد مالی و اداری، بیماری تکبر و دوری از مردم و بس‌اهمیتی به نیاز و خواست و اراده و حضور آنان، بیماری دسته‌بندی‌های ناسالم و ترجیح مقاصد بانندی بر مصالح عمومی و امثال این‌ها، که ابتلای به آن، مانند موریانه پایه‌های هر نظامی را سست و پوک می‌کند؛ یا دل‌سپردن به سنت‌های طاغوتی و رغبت به احیای آن‌ها و بی‌تفاوتی یا بی‌اعتنایی به ارزش‌های

۱. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۲۱ رمضان ۱۳۸۰/۹/۱۶.

۲. بیانات در دیدار گروه کثیری از اصناف ۱۳۸۰/۴/۱۰.

اسلامی و انقلابی، که دل را می‌میراند و نشاط و شوق خدمت به مردمی را که مخلصانه جان و مال خود را در راه انقلاب داده اند، سلب می‌کند و آنان را نومید و غمگین می‌سازد»^۱.

«مبارزه با فساد اقتصادی در دستگاه‌ها که اگر عزم همگانی بر آن قرار نگیرد همه تلاش‌ها را خنثی و دستاوردهای نظام مقدس ما را ضایع می‌کند و فاصله طبقاتی را عمیق و منابع محدود ملی را به خورد متجاوزان به حقوق ملت می‌دهد»^۲.

«در این کشور باید با فقر و فساد و تبعیض مبارزه شود. علاج مشکلات این کشور این است که به طور جدی اجرای عدالت پیگیری شود، تبعیض برداشته شود، با فساد و فقر و عوامل فقر به طور واقعی مبارزه شود، این کارها، کارهای قوای سه‌گانه است، اعم از قوه مجریه و قوه مقننه و قوه قضائیه. البته مهم‌ترین بخش در اختیار قوه مجریه است»^۳.

«مسئولان کشور - چه در قوه مجریه، چه در قوه قضائیه و چه در قوه مقننه - باید با فقر و فساد و تبعیض در این مملکت مبارزه کنند. اگر بخواهند وضع امنیت کشور را، وضع معیشت مردم را، وضع عزت بین‌المللی ما را تأمین کنند، راهش مبارزه با همین‌هاست. انواع و اقسام فسادها را باید شناسایی کنند و با آن مبارزه جدی کنند، نه در حرف و زبان. البته بعضی هستند که در زبان هم طاقت نمی‌آورند این حرف‌ها گفته شود، با اصل مبارزه با فساد و تبعیض و فقر مخالفت می‌کنند! این افرادی که در مقابل مبارزه با فقر و فساد و تبعیض موضع‌گیری می‌کنند، بدون اینکه

۱. پیام به مناسبت دومین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره) ۱۳۷۰/۳/۱۳.

۲. پیام به مناسبت انتشار نامه آیت‌الله سید جلال‌الدین طاهری امام جمعه اصفهان ۱۳۸۱/۴/۲۰.

۳. بیانات در دیدار مردم پاکدشت، در سالروز عید سعید غدیر ۱۳۸۲/۱۱/۱۰.

خودشان متوجه باشند، خود را متهم می‌کنند. چه کسی با مبارزه با فساد مخالف است؟ آن کسی که یا باید فاسد باشد یا باید فریب فاسدی را خورده باشد. چه کسی با مبارزه با تبعیض مخالف است؟ آن کسی که یا باید از تبعیض منتفع باشد یا فریب کسی را که از تبعیض منتفع است، خورده باشد، والا چرا باید مخالفت کند؟^۱

«خشکانیدن ریشه فساد مالی و اقتصادی و عمل قاطع و گره‌گشا در این‌باره، مستلزم اقدام همه‌جانبه به‌وسیله قوای سه‌گانه به‌خصوص دو قوه مجریه و قضائیه است. قوه مجریه با نظارتی سازمان یافته و دقیق و بی‌اغماض، از بروز و رشد فساد مالی در دستگاه‌ها پیشگیری کند و قوه قضائیه با استفاده از کارشناسان و قضات قاطع و پاکدامن، مجرم و خائن و عناصر آلوده را از سر راه تعالی کشور بردارد. بدیهی است که نقش قوه مقننه در وضع قوانین که موجب تسهیل راهکارهای قانونی است و نیز در ایفای وظیفه نظارت، بسیار مهم و کارساز است.»^۲

«با فساد باید مبارزه شود، همه باید مبارزه کنند، مخصوص قوه قضائیه هم نیست، قوه مجریه و قوه مقننه هم نقش دارند، البته هر کدام نقش جداگانه‌ای دارند، منتها باید با هم همکاری کنند.»^۳

«مسئولان ... باید مبارزه با چپاولگری مفسدان اقتصادی را - هرچا لانه کرده باشند - به‌طور جدی دنبال و سفره‌های فساد اقتصادی را جمع کنند. باید توانایی خود را در این کار نشان دهند، مردم این را متوقعند و این توقعی است به‌حق. تمام مسئولان کشور - اعم از قوه مجریه، قوه مقننه و قوه قضائیه - در این زمینه‌ها

۱. بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر ۱۳۷۹/۱۰/۷.

۲. فرمان هشت ماده‌ای به سران قوا ۱۳۸۰/۲/۱۰.

۳. بیانات در جمع کثیری از مردم استان گیلان در استادیوم شهید عضدی شهرستان رشت ۱۳۸۰/۲/۱۱.

مهم‌ترین مسئولیت‌های خود را دارند، نگذارند دشمن امیدوار بماند.»^۱

«این مبارزه در قوه مجریه به معنای پیشگیری و جلوگیری از رشد فساد مالی از طریق دهانه‌ها و دروازه‌های آن است در قوه قضائیه مبارزه به‌نحوی دیگر است و تعقیب مجرمین و فسادانگیزان و مجازات آن‌ها را شامل می‌شود...»^۲

«کاری کنند که مردم طعم شیرین خدماتی را که در کشور انجام می‌گیرد، بچشند، در هیچ نقطه‌ای از کشور فقر نباشد - عدالت برقرار باشد - فساد نباشد و افراد مفسد از دستگاه‌های تصمیم‌گیر طرد شوند و امکان دخالت پیدا نکنند، این‌ها چیزهایی است که ما باید مورد توجه قرار دهیم. مطمئن باشید وقتی نیت من و شما خیر باشد و بخواهیم برای خدا کار کنیم و از خدای متعال کمک بخواهیم و آنچه در وسع داریم، انجام دهیم، یقیناً خدای متعال نتیجه شیرین را لطف خواهد کرد.»^۳

رقابت قوا در مبارزه با فساد

«قوه مجریه و قوه قضائیه و قوه مقننه در مبارزه با فساد، در مبارزه با رشوه‌خواری و در مبارزه با افراد دارای نیت سوء با هم رقابت کنند. رقابت صحیح این است. این رقابت، توصیه من است.»^۴

۱. بیانات در دیدار دانشجویان و دانش‌آموزان به مناسبت گرامیداشت سالروز ۱۳ آبان ۱۳۸۱/۸/۱۳.

۲. بیانات در اجتماع بزرگ زائران و مجاوران حضرت علی‌بن‌موسی‌الرضا علیه‌السلام در روز عید سعید غدیر خم ۱۳۸۰/۱۲/۱۲.

۳. بیانات در دیدار خانواده‌های شهدا ۱۳۸۴/۳/۳.

۴. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۲/۱/۲۲.

ویژگی مبارزه‌کنندگان با فساد

«کار مبارزه با فساد را چه در دولت و چه در قوه قضائیه به افراد مطمئن و برخوردار از سلامت و امانت بسپارید. دستی که می‌خواهد با ناپاکی در بیفتد باید خود پاک باشد و کسانی که می‌خواهند در راه اصلاح عمل کنند باید خود برخوردار از صلاح باشند»^۱.

«باید حواسشان جمع باشد که دامن‌های خود را پاکیزه نگهدارند. این را همه بدانند کسی که خودش آلوده به فساد باشد، قادر نخواهد بود با فساد مبارزه کند. خود مسئولان باید با هشیاری و دقت، با این پدیده مبارزه کنند»^۲.

لزوم هوشیاری مسئولان

«ملت، امروز به وحدت کلمه، کار، تلاش پیگیر، عدم وقفه در همه کارهای سازنده – به خصوص کارهای علمی – و مبارزه با فساد و تبعیض و بی‌عدالتی احتیاج دارد. این‌ها جزو کارهای واجبی است که برعهده همه مسئولان است، چه مسئولان دولتی، چه مسئولان قضایی. امروز برای مردم ما، روز کار و تلاش است، روز این نیست که بنشینند و بازتاب امواج دشمنی‌های دشمن را در اینجا تماشا کنند و به هم حواله دهند، باید خیلی هوشیار باشند»^۳.

۱. فرمان هشت ماده‌ای به سران قوا ۱۳۸۰/۲/۱۰.

۲. بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت نیمه شعبان در مصلاهی تهران ۱۳۸۱/۷/۳۰.

۳. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۱/۹/۱.

قوه مجریه

ویژگی‌های دولت اسلامی

«دولت اسلامی‌ای که بتواند مقاصدی را که ملت ایران و انقلاب عظیم آن‌ها داشت، تأمین کند، دولتی است که در آن رشوه نباشد، فساد اداری نباشد، ویژه خواری نباشد، کم‌کاری نباشد، بی‌اعتنایی به مردم نباشد، میل به اشرافی‌گری نباشد، حیف‌ومیل بیت‌المال نباشد و دیگر چیزهایی که در یک دولت اسلامی لازم است. در تعالیم امیرالمؤمنین در نهج‌البلاغه، همه این‌ها وجود دارد. نگویند این‌ها مربوط به ۱۴۰۰ سال قبل است. این حرف‌های تکراری و شبهه‌های صدها بار رد شده را بعضی‌ها باز تکرار می‌کنند»^۱.

«مدیر خوب، مدیری است که هر کاری را به‌عهده می‌گیرد، با رعایت اصول اخلاقی صحیح، انجام دهد. در نظام اسلامی، چیزی که به‌شدت با آن مقابله می‌شود، رسوخ فساد است. در نظام اسلامی، با اعتقاد بد و نادرست، این طور مقابله نمی‌شود که با عمل غیر صحیح و عمل غیراخلاقی و خدای ناکرده رسوخ فساد مبارزه می‌شود. چیزی که امروز مسئولین کشور، همکاران دولت، مدیران درجه دو و سه در دستگاه‌های دولتی، تا پایین‌ترین رده‌ها، باید با دقت مراقب باشند، این است که بدانند خطر رسوخ و نفوذ فساد، جدی و فلج‌کننده است. واقعاً فلج‌کننده است! در این کار، فساد که نمی‌گوید «من فسادم»! فرد مفسدی که دیگران را به وادی فساد می‌کشاند فساد مالی، فساد کاری، قرارهای نامشروع و ناموجه در زمینه‌های مسائل کاری کسی

۱. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۴/۵/۲۸.

که انسان را تشویق می‌کند و می‌لغزاند به این سمت، از اول نمی‌گوید «من آمدم که شما را فاسد کنم.» اول با یک عنوان موجه، با یک چیز کوچک وارد میدان می‌شود. انسان است و آسیب‌پذیری شدید. انسان به شدت آسیب‌پذیر است. لذا خیلی باید مراقب بود.»^۱

جایگاه دولت در مبارزه با فساد

«بخشی که مربوط به قوه مجریه است، گرفتن گلوگاه‌های فساد است. در بخش‌های مالی، پولی، بازرگانی و گمرکی گلوگاه‌های فساد مالی وجود دارد. بی توجهی به این مراکز موجب می‌شود فساد به وجود آید. وقتی دستگاه‌ها نظارت و مراقبت خود را دقیق کنند، جلو فساد گرفته خواهد شد؛ این می‌شود پیشگیری.»^۲

«به اعتقاد من مرکزی که باید مبارزه با مفاسد اقتصادی را دنبال کند، دولت است و قوه قضائیه در مرحله آخر قرار می‌گیرد. باید دولت سینه سپر کند و به میدان بیاید و مبارزه با مفاسد اقتصادی را به جد بخواهد. آن جایی که لایحه می‌خواهد، تنظیم کند و بلافاصله به مجلس بدهد و از مجلس مطالبه کند. وقتی لایحه می‌آید به شکل قانون می‌شود؛ به دقت اجرا کند. آن جایی که محتاج قانون نیست، بخشنامه‌های گوناگون و تصویب‌نامه‌های دولت کفایت می‌کند. بالاخره به جد دنبال کند؛ باید این مسئله را جدی بگیریم.»^۳

«باید با فساد در دستگاه‌های دولتی و دیگر دستگاه‌های حکومتی مبارزه شود.

متعهد این مبارزه، خود مسئولان قوای مختلف هستند. در درجه اول، برای جلوگیری از فساد در دولت، خود مسئولان دولتی، خود وزرا و خود مدیران ارشد مسئولند. نگذارند در مجموعه‌های آن‌ها فساد به وجود آید. اگر آن‌ها بخواهند مبارزه کنند و اگر این مبارزه را جدی بگیرند، بهتر از هر کس خواهند توانست مبارزه کنند.»^۱

«معتقدم مبارزه با فساد، در درجه اول کار خود دولت است؛ به خصوص که دولتمردان سطح بالای ما - یعنی شما وزرای محترم، معاونان محترم رئیس‌جمهور و بقیه مسئولان سطح بالای کشور - افراد پاکی هستند. شما می‌خواهید پاک کار بکنید؛ بنابراین می‌توانید خودتان مبارزه کنید و بکنید. بخش قضا مربوط به مرحله آخر کار است. در قدیم می‌گفتند: آخرین دارو، داغ کردن است: «آخر الدواء الکی». قبل از آنکه به داغ کردن برسد، انسان انواع و اقسام دواها را به کار می‌برد؛ اگر خوب نشد، آن وقت محل زخم را داغ می‌کند، والا تا وقتی می‌تواند با مرهم و مراقبت و تنظیف، بیمار را معالجه کند، محل زخم را داغ نمی‌کند. در بخش‌های اقتصادی، پولی، صنعتی، خدماتی و دیگر بخش‌های تولیدی و آن جایی که به خصوص معاملات خارجی و کلان وجود دارد، حضور شما در حقیقت به عنوان مدعی و معارض فساد و مفسد تلقی شود. وقتی با این جدیت دنبال رفع فساد رفتید، در جایی می‌بینید باید به قوه قضائیه بگویید ما از شما می‌خواهیم به این قضیه رسیدگی کنید. در این صورت با میل و خواست و مطالبه شما، قوه قضائیه وارد میدان خواهد شد. وقتی شما مبارزه نکنید، طبعاً وضع طور دیگری خواهد شد.»^۲

۱. بیانات در مراسم تنفیذ حکم دوره دوم ریاست جمهوری آقای «هاشمی رفسنجانی» ۱۳۷۲/۵/۱۲.

۲. بیانات در دیدار با دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۲/۲۲.

۳. بیانات در دیدار اعضای هیئت دولت ۱۳۸۲/۶/۵.

۱. بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت نیمه شعبان در مصالای تهران ۱۳۸۱/۷/۳۰.

۲. بیانات در دیدار اعضای هیئت دولت، به مناسبت هفته دولت ۱۳۸۱/۶/۴.

قوه قضائیه

ویژگی ممتاز قوه قضائیه نظام جمهوری اسلامی

«قوه قضائیه ما براساس شرع است. اگر براساس شرع نباشد، غلط است، چون نظام، نظام اسلامی است. هر بخشی از این قوه که شرعی نباشد، موافق با مقررات اسلامی قضا نباشد، آن بخش نه مایه افتخار است، نه موجب ثواب است و نه کارگشاست. قضای اسلامی است که کارگشاست. قضای اسلامی است که در آن، از همه مفساد می‌شود جلوگیری کرد. این مشکل قضای غربی - که غربی‌ها در فیلم‌های تبلیغاتی هم آن را زر و زیور می‌دهند و آرایش می‌کنند - نشان داده است که کارایی ندارد. هر کس که اطلاع داشته باشد، می‌بیند که آن دستگاه قضایی لنگ می‌ماند و در خدمت ظلم قرار می‌گیرد. آن دستگاه قضایی که این استعداد را دارد تا در همه شرایط با ظلم مقابله کند، دستگاه قضای اسلامی است.»^۱

جایگاه قوه قضائیه در سلامت جامعه و مبارزه با فساد

«در تمام دنیا، قوه قضائیه، ملاک و معیار سلامت جامعه است. اگر قوه قضائیه‌ای سالم و دقیق و عامل به عدل و انصاف و مقررات اسلامی وجود داشته باشد، به مرور تمام دستگاه‌های کشور و جامعه اسلامی اصلاح خواهند شد. ممکن نیست که کشوری به سلامت کامل اجتماعی برسد، مگر آنکه دستگاه قضایی سالم و بی‌عیبی به وجود آید. اگر دستگاه قضایی سالم نباشد، دستگاه‌های دیگر هم به تدریج به فساد

۱. بیانات در دیدار مسئولان قوه قضائیه و خانواده‌های معظم شهدای هفتم تیر ۱۳۷۸/۴/۷.

خواهند گرایید. به‌همین دلیل، اسلام نسبت به قضا و قضاوت و قضایی و محکمه و مقدمات کار و ابزار کار قضایی، حداکثر اهتمام را ورزیده است و شاید در تعالیم اسلامی، چیزی به اندازه عدالت در قضا مورد تأکید واقع نشده باشد.»^۱

«قوه قضائیه، نبض دستگاه اداری و وضعیت عمومی کشور است. سلامت و استحکام، قاطعیت و انصاف، دلسوزی و پشتکار و بالاخره آمادگی و انتظام این دستگاه، نشان‌دهنده و مستلزم وجود سلامت و امنیت و عدل و داد و حسن جریان امور در کشور و در دستگاه‌های اجرایی آن است و به عکس، ضعف و فساد و اختلال و کم‌کاری و بی‌نظمی در این دستگاه، خبردهنده از وجود فساد و ناامنی و بی‌عدالتی در جامعه است و این، بدان جهت است که سلامت دستگاه قضا، همه دستگاه‌های دولتی و مردمی را به سلامت سوق می‌دهد و بیماری و ناتوانی آن، راه را بر فساد عمومی باز می‌گذارد. قاطعیت و انصاف و سرعت عمل و رعایت ضوابط اسلامی، شرایط لازمی است که هرگاه وجود داشته باشد، دستگاه قضایی کشور را مأمّن و ملجأ مظلومین و ضعفا می‌سازد و در آنان امید به وجود می‌آورد.»^۲

«نکته این است که در دنبال‌گیری مشکلاتی که در جامعه وجود دارد، واقعاً اهم و مهمی درست کنیم. یعنی هیئت رئیسه و سیاست‌گذاران دستگاه قضایی - هر مجموعه‌ای که هستند - بنشینند موارد را «الاهم فی الاهم» کنند و مهم‌ترین آن‌ها را دنبال کند، چون واقعاً امروز در جامعه موارد بدی وجود دارد که همه را باید دستگاه قضایی دنبال کند. ببینیم واقعاً کدام‌ها را باید در درجه اول قرار داد. الان مثلاً در

۱. سخنرانی در مراسم بیعت خانواده‌های شهدای هفتم تیر، اعضای شورای عالی قضایی، قضات و مسئولان دادگستری و جمعی از مردم لرستان ۱۳۶۸/۴/۷.

۲. حکم انتصاب آیت‌الله محمد یزدی به سمت ریاست قوه قضائیه ۱۳۶۸/۵/۲۴.

جامعه فساد و ارتشاء و جرایم ضد انقلابی و براندازی و خدعه و تزویر و جعل و امثال این‌ها وجود دارد. در میان این موارد، کدام از همه مهم‌تر است؟ من خیال می‌کنم اگر بخواهیم دنبال اهم بگردیم، همین مسئله فسادهای مالی و اخلاقی و ارتشاء و تزویر و امثال این‌ها، چیزهایی است که به‌خصوص از مردم سلب امنیت می‌کند و واقعاً در رتبه‌های بالا قرار می‌گیرند.^۱

«واقعاً آن قشری که جا دارد روی توانایی‌ها و کارایی‌ها و تلاش موفق او هرچه می‌توانیم سرمایه‌گذاری مادی و معنوی بکنیم، قشر قضاتند. علت هم معلوم است، بارها هم گفته شده، همه هم گفته‌اند. علت این است که اگر دستگاه قضایی از شرایط لازم برخوردار باشد و کار درست بکند، به زودی در کشور، فساد و تباهی و ظلم و تبعیض و فسق و بقیه چیزهایی که یک جامعه را فاسد و زمین‌گیر می‌کند، ریشه‌کن خواهد شد. اگر خدای نکرده، دستگاه قضایی سالم نبود، یا پرکار نبود، آن وقت همه این جرایم، رشد می‌کنند و این میکرب‌ها، جرأت حیات و زیاد شدن و فعال شدن پیدا می‌کنند. به‌همین خاطر است که دستگاه قضایی، واقعاً برای ما، همه چیز است. فرق هم نمی‌کند، چه در دوران سازندگی چه در دوران جنگ چه در حوادث گوناگونی که یک ملت انقلابی و یک کشور بزرگ، همواره با عافیت و بلا مواجه است. در همه شرایط، آن چیزی که یک آن، به رکود و جمود و بیکاری و کم‌کاری و - خدای نکرده - به فساد او نمی‌توان تن داد، دستگاه قضایی است. هر جای دیگر خراب شد، می‌گوییم ان شاءالله دستگاه قضایی می‌رود، آن جا را اصلاح خواهد کرد؛ اما خود دستگاه قضایی، باید در

۱. بیانات در دیدار با رئیس و مسئولان قوه قضائیه ۱۳۶۸/۶/۲۰.

حد نصاب اصلاح و صلاح باشد».^۱

«... اما این دستگاه [قوه قضائیه] این خصوصیت را دارد که اگر سالم باشد و در آن خوب کار شود، همه دستگاه‌های دیگر کشور نیز سالم خواهند بود و خوب کار خواهند کرد. بنده این مطلب را بارها در خطاب به مسئولان و شاغلان در قوه قضائیه در طول سالیان متمادی عرض کرده‌ام و اکنون هم می‌خواهم روی همین نکته تکیه کنم. چون اگر در این قوه، خوب کار و احقاق حق شود و با جرم و تخلف و تجاوز از قانون مبارزه شود، به‌عبارت دیگر، وقتی که یک جمع کمر بسته کارآمد کارشناس، دائماً با جرم مبارزه کنند، بدیهی است که این پدیده شوم، در سطح جامعه و دستگاه‌های دیگر نیز مغلوب خواهد شد و عقب خواهد نشست. در این صورت، مجرم هم از انجام جرم، مرتدع خواهد شد. اما اگر این دستگاه خوب عمل نکند، این خوب عمل نکردن، علاوه بر اینکه حاکی از فساد در خود این دستگاه است، العیاذ بالله، موجب فساد در دستگاه‌های دیگر و در سطح جامعه هم خواهد بود؛ زیرا ازدهای گناه و فساد و شهوات، این گونه است که اگر راه خود را باز ببیند، پیشروی می‌کند و گسترش می‌یابد و حجم خود را روزافزون می‌کند. یعنی این خاصیت گناه است که اگر با آن مقابله نشد، به شکل عجیبی رشد می‌کند».^۲

«در بخش قضایی، برخورد با مواردی است که از... پیشگیری عبور کرده‌اند و جرم اتفاق افتاده است».^۳

«اگر خدای نکرده مدیران در مقابله با فساد در دستگاه‌های خود کوتاه بیایند،

۱. بیانات در دیدار با رئیس و مسئولان قوه قضائیه ۱۳۶۹/۴/۴.

۲. بیانات در دیدار رئیس، مسئولان و قضات «قوه قضائیه» ۱۳۷۴/۴/۷.

۳. بیانات در دیدار با دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۲/۲۲.

ناگزیر باید قوه قضائیه وارد میدان شود. دستگاه قضایی هم باید بی اغماض و بدون ملاحظه، هر جا فساد یا عملی را برخلاف قانون و در جهت سوءاستفاده ملاحظه کرد، با آن مقابله کند»^۱.

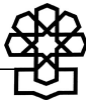
قوه مقننه

«یک پایه مبارزه، شما باید [نمایندگان مجلس شورای اسلامی]. آن روزی که بنده مسئله مبارزه با فساد را گفتم، توقعم این بود که مجلس شورای اسلامی سینه سپر کند و جلو بیاید و در این میدان حرکت کند تا ما دیگر احتیاج نداشته باشیم دنبال کنیم؛ اما متأسفانه این طور نشد. آن ها نکردند، شما بکنید. البته به قول برادر ظریف و نکته سنج مان، با دستمال کثیف نمی شود شیشه را تمیز کرد. اگر انسان بخواهد با فساد مبارزه کند، باید در درجه اول مراقب باشد که فساد دامن خودش را نگیرد. داخل خودتان و درون مجلس مراقب باشید. دست پاک، دامن پاک، زبان پاک و چشم پاک خواهد توانست در حوزه اقتدار وسیعی که شما دارید، همه چیز را پاک کند»^۲.

«نیازها و مطالبات حقیقی مردم را می شناسید؛ اشتغال، مبارزه با فساد مالی، زدودن محرومیت از مناطق محروم، مهار تورم و مقابله با گرانی، روان شدن چرخه خدمت رسانی، گسترش و اعتلای فرهنگ و اخلاق، رونق یافتن علم و تحقیق، مسئولیت پذیری و پاسخگویی مسئولان حکومتی، در شمار برجسته ترین این نیازها

۱. بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت نیمه شعبان در مصالای تهران ۱۳۸۱/۷/۳۰.

۲. بیانات در دیدار نمایندگان هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی ۱۳۸۲/۳/۲۷.

است و این ها است که عدالت اجتماعی را ممکن و پیشرفت و توسعه را محقق می کند. نیازهای موهوم و ساخته دست تبلیغاتچی های بیگانه و بدخواه، نباید به جای این خواسته های حقیقی بنشینند»^۱.

مقاومت برخی در مقابل مبارزه با فساد

«تعجب این است؛ بعضی ها با حرکت مبارزه با فساد هیچ همراهی نمی کنند، بلکه با آن معارضة هم می کنند. همین ها شایعه فساد فراگیر را منتشر می کنند؛ یعنی هم مردم را بدبین می کنند، که گویا الان موج فساد همه جا را گرفته است؛ هم عملاً در مبارزه با فساد - در همان جاهایی که فساد هست - اخلاص می کنند. این دیگر نمی تواند قابل گذشت باشد»^۲.

«ما مبارزه با فساد را مطرح کردیم و گفتیم فساد در دستگاه های اقتصادی و حکومتی موجب می شود منابع ثروت متعلق به مردم از بین برود. به جای اینکه از مبارزه با فساد دفاع کنند، کسانی پیدا شدند که از امکانات حرف زدن با مردم استفاده کردند و به دفاع از مفسد پرداختند و مبارزه با فساد را وظیفه خودشان ندانستند!»^۳

فساد فرهنگی

«یکی از مسائلی که عامل اصلی [واقعه کربلا] چنین قضیه ای شد، این بود که رواج

۱. پیام به مناسبت آغاز به کار هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی ۱۳۸۳/۳/۶.

۲. بیانات در دیدار اعضای ستادهای نماز جمعه سراسر کشور ۱۳۸۱/۵/۵.

۳. بیانات در اجتماع با شکوه مردم استان زنجان ۱۳۸۲/۷/۲۱.

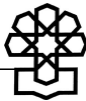

دنیاطلبی و فساد و فحشا، غیرت دینی و حساسیت مسئولیت ایمانی را گرفت. اینکه ما روی مسئله فساد و فحشا و مبارزه و نهی از منکر و این چیزها تکیه می‌کنیم، یک علت عمده اش این است که جامعه را تخدیر می‌کند. همان مدینه ای که اولین پایگاه تشکیل حکومت اسلامی بود، بعد از اندک مدتی به مرکز بهترین موسیقیدانان و آوازخوانان و معروف‌ترین رقاصان تبدیل شد؛ تا جایی که وقتی در دربار شام می‌خواستند بهترین مغنیان را خبر کنند، از مدینه آوازه خوان و نوازنده می‌آوردند!

این جسارت، پس از ۱۰۰ یا ۲۰۰ سال بعد انجام نگرفت؛ بلکه در همان حول و حوش شهادت جگرگوشه فاطمه زهرا سلام‌الله علیها و نور چشم پیامبر و حتی قبل از آن، در زمان معاویه اتفاق افتاد! بنابراین، مدینه مرکز فساد و فحشا شد و آقازاده‌ها و بزرگ‌زاده‌ها و حتی بعضی از جوانان وابسته به بیت بنی‌هاشم نیز، دچار فساد و فحشا شدند! بزرگان حکومت فاسد هم می‌دانستند چه کار بکنند و انگشت روی چه چیزی بگذارند و چه چیزی را ترویج کنند. این بلیه، مخصوص مدینه هم نبود؛ جاهای دیگر هم به این‌گونه فسادها مبتلا شدند.^۱

«افراد و مجموعه‌های بشری همواره از دو سو آسیب می‌بینند، اول از درون خود که منشأ آن ضعف‌های بشری و هوس‌های مهارگسیخته و تردیدها و بی‌ایمانی‌ها و خصلت‌های منهدم‌کننده است و دوم از دشمنان بیرونی که بر اثر طغیان و افزون‌طلبی و تجاوز و ددمنشی، محیط زندگی را بر انسان‌ها و ملت‌ها تنگ و فشارآلود می‌کنند و با جنگ و ظلم و تحمیل و زورگویی، بلای جان آنان می‌شوند.

۱. بیانات در جمع فرماندهان، مسئولان و پرسنل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و نیروی انتظامی و جمعی از جانبازان انقلاب اسلامی به مناسبت روز پاسدار ۱۳۷۴/۱۰/۵.

محیط اسلامی - چه افراد و چه ملت‌ها - همواره در معرض این دو گونه تهدید قرار داشته و امروز بیش از همیشه قرار دارد. ترویج متعمدانه فساد در کشورهای اسلامی و تحمیل فرهنگ غربی که از سوی برخی رژیم‌های وابسته نیز به آن کمک می‌شود و از رفتار فردی تا شکل شهرسازی و محیط عمومی زندگی و مطبوعات و غیره را در بر می‌گیرد، از یکسو و فشارهای نظامی و سیاسی و اقتصادی بر بعضی ملت‌های مسلمان از سوی دیگر، شاهد بارز وجود این دو گونه تهدید در محیط‌های اسلامی است.^۱

فرهنگ غرب، فرهنگ فساد

«فرهنگ غرب، فرهنگ برنامه‌ریزی برای فساد انسان است، فرهنگ دشمنی و بغض با ارزش‌ها و درخشندگی‌ها و فضیلت‌های انسانی است، فرهنگی است که همچون ابزار در اختیار خداوند زور و زر و امپراتوران قدرت است. با این فرهنگ، درصددند نسل بنی‌آدم را از همه فضایل انسانی تهی دست کنند و انسان‌ها را به موجودات فاسد و مطیع و تسلیم و غافل از یاد خدا و معنویت تبدیل کنند. منافع آن‌ها، جز از طریق گسترش این فرهنگ تأمین نمی‌شود. این فرهنگ، برهنگی و اختلاط و امتزاج بی‌قید و شرط زن و مرد با هم است که یکی از پایه‌های اصلی فرهنگ غربی است و از روز اول، برای فساد انسان‌ها و خروج انسانیت از دایره فضایل انسانی بنیان‌گذاری شد. آن‌ها که دلشان برای انسانیت نسوخته است.»^۲

۱. پیام به مناسبت برگزاری کنگره عظیم عبادی سیاسی حج ۱۳۷۵/۲/۴.

۲. سخنرانی در دیدار با اقشار مختلف مردم و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور ۱۳۶۸/۹/۱۵.

«غرب می‌خواهد فرهنگ خود را بر همه جا حاکم کند. فرهنگ غرب، برهنگی است. البته به شما عرض کنم که این برهنگی، این فساد و بی‌بندوباری و این شکل فضاحت‌آمیزی که بعضی از زنان در بسیاری از کشورهای غربی دارند، بحمدالله در خود غرب نیز همه‌گیر نیست. این کاری است که بر اثر تبلیغات غلط خود آن‌ها، روزبه روز افزایش پیدا می‌کند. والا حتی تا ۴۰، ۵۰ سال پیش، در خود کشورهای غربی، به این شدت نبود. آن‌ها می‌خواهند همان فساد و بی‌بندوباری را که خودشان گرفتارش شده‌اند، به کشورهای اسلامی هم صادر کنند»^۱

«دنیای غرب و سردمداران فرهنگ فاسد و منحط غربی، از اینکه فساد و فحشا و اعتیاد و انواع و اقسام بدبختی‌ها و روسیاهی‌ها را به سراسر عالم صادر می‌کنند، خجالت نمی‌کشند؟! این فرهنگ فحشایی که امروز متأسفانه سراسر دنیا و بیش از همه، دنیای فقیر جهان سوم را فرا گرفته، از کجا آمده است؟ این، یکی از صادرات فرهنگ غربی و تمدن استعماری و استکباری است. انواع و اقسام فسادها و انحطاط‌هایی که امروز بشریت را در فشار گذاشته و اعتیادهای خطرناکی که گریبان جوان‌ها را در بسیاری از کشورهای فقیر و عقب‌افتاده گرفته، از کجاست؟ فرهنگ مصرفی غلط که بر بسیاری از کشورهای اسلامی و غیراسلامی جهان سوم تحمیل شده، از کجاست؟

اگر شما وارد بازار کشورهای فقیر منطقه خودمان - نفت‌خیز و غیرنفت‌خیز - بشوید، خواهید دید پروپاگاندا و تبلیغات اجناس مصرفی زاید و غیر لازم غربی، تمام فضای زندگی این‌ها را پر کرده است. آیا بشر به این چیزها احتیاج داشت؟! کشورهای

۱. بیانات در دیدار گروهی از خواهران پرستار، به مناسبت ولادت حضرت زینب(س) ۱۳۷۳/۷/۲۰

تولیدکننده نفت، ثروت خدادادی متعلق به همه مردم را که باید صرف عمران و آبادی کشورشان بشود، می‌دهند و در مقابل وسایلی می‌گیرند که جز انحطاط و فساد در زندگی، تأثیر دیگری ندارند. همه این‌ها صادرات فرهنگ غربی و آمریکا و اروپا به کشورهای جهان سوم است»^۱

توطئه‌های دشمن در تهاجم به اسلام و ارزش‌های دینی

«امروز دین مسلمانان به وسیله تهاجم فرهنگی دشمن و ترویج فساد و ظلم و بی‌ایمانی و بی‌بندوباری در میان جوامع اسلامی که اغلب با ابتکار قدرت‌های ضد اسلامی و به کمک تبلیغات و رسانه‌های آنان و غیر آن انجام می‌گیرد در خطر است و دنیای آنان به وسیله سلطه روزافزون استکبار بر امور کشورهای اسلامی و فشار و دشمنی مضاعف بر هر دولت یا گروهی که بخواهد افکار را به سوی حاکمیت واقعی اسلام و استقلال و اقتدار ملت‌های مسلمان متوجه کند و البته جلودار این تهاجم همه‌جانبه به اسلام، شیطان بزرگ یعنی دولت ایالات متحده آمریکا است»^۲

«همه ارزش‌هایی که عوامل بقای این انقلاب بوده است، مورد تهاجم دشمن است. ایمان مردم، به طریقی مورد تهاجم شدید همان دشمنانی است که می‌خواهند برگردند، اراده و اختیار را در این کشور در دست گیرند، دست‌نشانگان خود را بر سر کار بیاورند و بساط ظلم و فساد خود را دوباره در این کشور پهن کنند. این‌ها از پا ننشسته‌اند»^۳

۱. سخنرانی در مراسم بیعت جمع کثیری از اقشار مختلف مردم شهرهای قم، رفسنجان و کهنوج ۱۳۶۸/۴/۱۹

۲. پیام به حجاج بیت‌الله الحرام ۱۳۷۳/۲/۲۵

۳. بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم، به مناسبت ۱۹ دی ماه، سالروز قیام مردم قم ۱۳۸۰/۱۰/۱۹

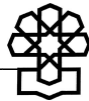

«دشمن سعی می‌کند نیروی کار را از ملت ایران بگیرد. ما ملتی هستیم که تعداد جوانان در میانمان زیاد است. نیروی جوان و جمعیت جوان کشور، برای یک ملت خیلی ارزنده است. این همه جوان، این همه نیروی کار، این همه نیروی ابتکار، برای یک ملت خیلی ارزنده است. این جاست که دشمن برای تباه کردن و ضایع کردن نیروی کار، وارد میدان می‌شود. چگونه؟ با دو عامل: عامل فساد اخلاقی و عامل اعتیاد. من به شما مردم عزیز هشدار می‌دهم. الان رسانه‌هایی از کشورهای دیگر هستند - اسم نمی‌آورم از کجا - که برنامه‌های فاسدکننده و مبتذل به‌خصوص برای شما جوانان تولید می‌کنند؛ برای اینکه بتوانند از آن سوی مرزها بر روی جوان پاک و سالم و صحیح‌العمل و صحیح‌النیه ایرانی اثر بگذارند»^۱.

«الان، یک کارزار فکری و فرهنگی و سیاسی در جریان است. هر کس بتواند بر این صحنه کارزار و نبرد تسلط پیدا کند، خبرها را بفهمد، احاطه ذهنی داشته باشد و یک نگاه به صحنه بیندازد، برایش مسلم خواهد شد که الان دشمن از طرق فرهنگی، بیش‌ترین فشار خود را وارد می‌آورد. کم هم نیستند قلم به مردها و فرهنگی‌های دین و دل و وجدان باخته و نشسته پای بساط فساد استکبار - چه غالباً و اکثراً در خارج کشور و چه تک و توکی در داخل کشور - که برای مقاصد استکباری، قلم هم بردارند، شعر هم بگویند، کار هم بکنند و دارند می‌کنند.

در دوران رژیم فاسد و مفسد پهلوی، فساد را طبقات مرفه بی‌درد، سرمایه‌داران فاسد، آن کسانی که به پولی که از راه‌های نامشروع و بندوبست‌های سیاسی و فساد در عمل به دست آمده بود، متکی بودند، در جامعه رایج می‌کردند. همان‌ها موجب

۱. بیانات در اجتماع بزرگ مردم بندرعباس ۱۳۷۶/۱۱/۲۸.

شدند که آن رژیم ساقط شد؛ چون رژیم منحوس پهلوی، متکی به آن‌ها بود»^۱.
«دشمن از راه اشاعه فرهنگ غلط - فرهنگ فساد و فحشا - سعی می‌کند جوان‌های ما را از ما بگیرد. کاری که دشمن از لحاظ فرهنگی می‌کند، یک «تهاجم فرهنگی» بلکه باید گفت یک «شیخون فرهنگی» یک «غارت فرهنگی» و یک «قتل عام فرهنگی» است. امروز دشمن این کار را با ما می‌کند»^۲.

«تهاجم فرهنگی، مثل خود کار فرهنگی، اقدام آرام و بی‌سر و صدایی است. یکی از راه‌های تهاجم فرهنگی، این بوده است که سعی کنند جوانان مؤمن را از پایبندی‌های متعصبانه به ایمان، که همان عواملی است که یک تمدن را نگه می‌دارد، منصرف کنند. همان کاری را که در اندلس، در قرن‌های گذشته کردند. یعنی جوانان را در عالم، به فساد و شهوترانی و میگساری و این چیزها مشغول کردند. این کار، حالا هم انجام می‌گیرد»^۳.

«از توطئه‌های دشمن، توطئه فسادانگیزی است، نفوذ در نسل جوان، ایجاد فساد در میان سربازان واقعی اسلام، جوانان را به مسائل فسادبرانگیز سرگرم و مشغول کردن. جوانان بدانند که این توطئه است، و من به شما عرض می‌کنم که امروز دست توطئه‌گری با هدایت بیگانه در سطح کشور وجود دارد، تا بذر فساد و لغو در میان جوانان بیفشاند، برای اینکه جوانان را سرگرم و مشغول کند. ملتی که جوانانش سرگرم فسق و فجور باشند، راه به جایی نخواهد برد. می‌خواهند آن جوان بسیجی

۱. سخنرانی در دیدار با گروه کثیری از معلمان و مسئولان امور فرهنگی کشور و جمعی از کارگران، به مناسبت روز معلم و روز جهانی کارگر ۱۳۶۹/۲/۱۲.

۲. بیانات در دیدار فرماندهان گردان‌ها، گروهان‌ها و دسته‌های عاشورای نیروهای مقاومت بسیج سراسر کشور، در سالروز شهادت امام سجاد(ع) ۱۳۷۱/۴/۲۲.

۳. بیانات در دیدار وزیر، معاونین و رؤسای مناطق آموزش و پرورش سراسر کشور ۱۳۷۱/۵/۲۱.

مؤمن و مخلص و پارسا را که برای جهاد فی سبیل الله به میدان جنگ می‌رفت و پشت سرش را نگاه نمی‌کرد و زندگی راحت و لذات و همه را پشت گوش می‌انداخت، اسیر و پایبند کنند»^۱.

«بدانید امروز یکی از سلاح‌های دشمنانی که مرگ بر آن‌ها می‌گویید، این است که در مقابل جوانان ما دانه پباشند - دانه گناه، دانه جاذبه‌های گناه، جاذبه‌های فساد - تا بلکه بتوانند آن‌ها را جذب کنند»^۲.

«دشمنان ما که مبارزه دوپست‌ساله‌ای را ادامه می‌دهند، سعی‌شان این است تا نقطه‌های قوتی را که قادر به از بین بردن آن‌ها هستند، از بین ببرند. مثلاً خیال می‌کنند ایمان مذهبی مردم را می‌شود از بین برد. با همین تصور، سیل فساد غربی و گنداب فحشا و شهوترانی و شهوت‌گرایی را روانه کشورهای جهان سوم کرده‌اند و می‌خواهند آن را به داخل کشور ما هم هدایت کنند. البته این کار را مدتی است که شروع کرده‌اند. اگر امروز قضیه قاچاقچی‌هایی که نوارهای ویدیویی مبتذل، نوارهای مستهجن جنسی و مجلات و کتاب‌های حاوی تصاویر عریان و شهوت‌انگیز را می‌آورند، دنبال کنید، می‌بینید اگر بنا باشد بعضی از این افراد، از توزیع چنین محصولات نام‌بخورند، برایشان نانی ندارد؛ بلکه نانشان از جای دیگر داده می‌شود. این مطالبی که عرض می‌کنم، از روی اطلاع است. این‌ها مأموریت دارند تا از طریق کشورهای حاشیه خلیج فارس و دیگر کشورهای همسایه، این گنداب‌های فساد و شهوترانی را به داخل کشور ایران، میان ملت ایران و به‌خصوص بین جوانان و در

۱. سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم خرم‌آباد ۱۳۷۰/۵/۳۰.

۲. بیانات در دیدار فرماندهان «بسیج» سراسر کشور ۱۳۷۱/۸/۲۷.

خانواده‌ها روانه کنند»^۱.

«عوامل استکبار، امروز فیلم بد درست می‌کنند، نوار بد درست می‌کنند، حرف‌های بد درست می‌کنند، شعر بد می‌گویند، داستان بد می‌نویسند و این همه را، در داخل کشور، بین نوجوانان، جوانان و مردم عادی پخش و منتشر می‌کنند یا از طریق ماهواره، رواج می‌دهند»^۲.

«سعی می‌کنند در داخل مدارس و دانشگاه‌ها نفوذ کنند. اولین اقدام آن‌ها هم این است که جوان را به بی‌بندوباری و فساد سوق دهند و فروغ حیا را در او بمی‌رانند. شما حتماً بیش‌تر از من می‌دانید که آن‌ها با عوامل ناآگاه و غافل خودشان در مدارس چه کارهایی می‌کنند»^۳.

«امروز این کار را می‌کنند. امروز در جبهه‌های مختلف، دشمن کار می‌کند. یک جبهه، جبهه جوانان ما در مدارس است. این جوانان عزیز ما دختران و پسران پاکیزه ما بچه‌های همین ملتند. دل پاکیزه، جسم پاکیزه و مغز پاکیزه آن‌ها را با تحریکات شهوانی، با پخش کردن عکس‌های مهیج شهوت، با فیلم و ویدئو و نوار و انواع و اقسام خباثت‌ها و رذالت‌ها به جوش می‌آورند و آن‌ها را به فساد می‌کشانند. ببینید این چه جنایت بزرگی است! این، یکی از کارهایی است که می‌کنند»^۴.

«این‌ها می‌خواهند، همچنانکه در نظام منحوس پهلوی، زن و مرد و پیر و جوان را به سمت بی‌بندوباری سوق می‌دادند، امروز هم همین کار را در نظام جمهوری

۱. بیانات در دیدار ارتشیان، به مناسبت «روز ارتش» ۱۳۷۳/۱/۲۴.

۲. بیانات در دیدار روحانیون و مبلغان، در آستانه «ماه محرم» ۱۳۷۵/۲/۲۶.

۳. بیانات در دیدار اعضای اتحادیه‌های انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان و مسئولان امور تربیتی سراسر کشور ۱۳۷۹/۱۲/۸.

۴. بیانات در دیدار کارگران و فرهنگیان کشور، به مناسبت «روز کارگر» و «روز معلم» ۱۳۷۲/۲/۱۵.

اسلامی بکنند و همان بساط را به راه بیندازند. همان بلایی که امروز بر سر خود کشورهای غربی آمده است، که امروز دلسوزان در کشورهای غربی - و از همه بیش تر در آمریکا - نگران فساد و بی بندوباری نسل جوان خودشان هستند، که دیگر از قابلیت کنترل هم خارج شده‌اند و نمی‌توانند علاج کنند!

می‌خواهند این فساد را هم در کشورهای اسلامی و در نظام اسلامی ما - که بر پایه قرآن است - به راه بیندازند. آن وقت با فشارهای تبلیغاتی، با تحقیر، با تمسخر، با دروغ و با نسبت‌های خلاف واقع، می‌گویند که زنان را شکنجه می‌کنند! با گفتن این دروغ‌ها، می‌خواهند نظام اسلامی را دچار انفعال کنند و ملت و مسئولان ایران، در مقابل این حرف‌ها مجبور به عقب‌نشینی شوند»^۱.

«بزرگ‌ترین ایستگاه‌های تلویزیونی و رادیویی، از آن صاحبان بزرگ‌ترین کارخانه‌ها و معادن و منابع و عظیم‌ترین ثروت‌هاست. تشکیلات صهیونیستی، برای فساد نسل بشر، از حدود ۱۵۰ سال پیش، شروع به برنامه‌ریزی و اشاعه فساد و فحشا کرده‌اند. آن‌ها زن‌ها را از عفت بشری خارج ساختند؛ به طوری که حتی زن‌های اروپا و آمریکا هم، به شدت ۵۰ سال اخیر دچار فحشا و فساد و دوری از فضایل انسانی نبوده‌اند! زنان کشورهای اسلامی و دیگر کشورهای دور دست که جای خود دارد. همچنین مردها را به فساد و راحت‌طلبی و تنبلی و عشرت‌جویی و مصرف‌گرایی کشاندند و به قبول وضع زندگی حیوانی وا داشتند. برای اینکه از طرف مردها و زن‌هایی که در کشورهای مختلف عالم، زیر فشار استبداد و استعمار این قدرت‌ها قرار می‌گیرند، تهدید نشوند، مغزها را فاسد کردند.

۱. بیانات در اجتماع با شکوه زائران مرقد مطهر حضرت امام خمینی(ره) ۱۳۷۶/۳/۱۴.

امروز، وضع فساد اخلاقی مردم کشورهای استعمارزده دنیا در آفریقا و آمریکای لاتین، در نهایت درجه است. آن‌ها به خودی خود، این‌گونه فاسد نشدند؛ بلکه استعمار و استکبار برای افساد این‌ها برنامه‌ریزی کردند تا از شر و تعرض و مقابله به مثل و بیداری آن‌ها جلوگیری کنند و امپراتوری قدرت شیطانی و اهریمنی دستگاه‌های استعماری و استکباری خود را حفظ کنند»^۱.

نتیجه به فساد کشاندن جوانان

«جوان ناسالم و جوان سرگرم شهوات و غرق در مادیات و لهو و لعب و فساد اخلاقی و جنسی و انواع و اقسام فساد چه می‌شود؟ همان می‌شود که در بعضی از کشورهای دنیا مشاهده می‌کنیم؛ که قدرت استکباری بر گرده‌های‌شان سوار است و از آن‌ها نفس در نمی‌آید! چرا؟ چون جوان، وقت ندارد! جوانی که مشغول لهو و لعب و می‌و مطرب و سرگرم فساد و فحشا و شهوت است، مگر فرصت این را دارد که به مبارزه بپردازد یا حرف جدی بزند؟! می‌خواهند جوانان ما را به این طریق بکشانند»^۲.

«امروز سیاست مشترکی در همه دنیا، به وسیله مراکز معینی دنبال می‌شود. این سیاست عبارت است از اینکه جوانان را تا خرخره در شهوات و غرایز جنسی و فساد اخلاقی غرق کنند. این یک سیاست رایج در دنیا است و شامل شرق و غرب می‌شود؛ هر منطقه‌ای آن را با هدفی خاص دنبال می‌کند. مراکزی که این سیاست‌ها را طراحی

۱. سخنرانی در دیدار با ائمه‌مختلف مردم و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور ۱۳۶۸/۹/۱۵.

۲. بیانات در اجتماع مردم مشهد مقدس و زائران حضرت ثامن‌الحجج، علی‌بن موسی‌الرضا (ع) در روز عید سعید فطر ۱۳۷۱/۱/۱۵.

می‌کنند، وسایل و ابزار آن را هم به‌طور فراوان فراهم می‌کنند. این مراکز به‌طور عمده شامل مراکز اقتصادی صهیونیستی و قدرت‌طلبان بین‌المللی است که چشم به سرچشمه‌های ثروت در کشورهای دوخته‌اند که غالباً عقب‌افتاده و فقیر و ضعیفند و منابع ثروت بسیاری دارند. برای به‌چنگ آوردن این منابع ثروت، مهم‌ترین مانع، اراده ملت‌هایی است که این منابع متعلق به آن‌هاست. برای فلج کردن ملت‌ها، بهترین راه، فلج کردن جوانان است؛ چون جوانان نیروی فعال هر کشورند. برای فلج کردن جوانان بهترین راه آلوده و زمین‌گیر کردن آن‌ها به‌وسیله سکس، فحشا، مستی و مواد مخدر است»^۱.

نقش عوامل دشمن در ایجاد فساد

«بعضی از این نویسندگان و گویندگان که عمر باطل خود را غرقه در فساد و آلودگی‌های اخلاقی و سیاسی و انواع هرزگی‌ها گذرانیده‌اند، با حکومت اسلامی که راه را بر این تباهی‌ها و هرزگی‌ها بسته است و اربابان خارجی آن‌ها را بیرون رانده، مخالفند و آنگاه این مخالفت و عناد را که مخالفت با اسلام و استقلال و آزادی ملی و طهارت اخلاقی است، به حساب خرده‌گیری و انتقاد از اوضاع سیاسی و اقتصادی می‌گذارند و درحالی‌که آزادانه هرچه خواسته‌اند، گفته‌اند، با وقاحت و بی‌شرمی، مطالبه آزادی می‌کنند! خواست حقیقی این‌ها، باز شدن پای آمریکا و فروختن کشور به دشمنان است و خصم آنان، ملت رشید و آگاه است.

۱. بیانات در دیدار جوانان استان سیستان و بلوچستان ۱۳۸۱/۱۲/۶.

... آیا روشنفکرنمایی که در سایه آزادی اسلامی، فرصت و امکان آن را یافته‌اند که صفحاتی را به داعیه روشنفکری، از سخنانی خوشایند بیگانگان مطرود پر و منتشر کنند، شهامت آن را دارند که به صراحت اقرار کنند که داغ و غصه آنان، نه برای علم یا آزادی، بلکه به خاطر جمع شدن سفره ننگین فسق و فساد و کوتاه شدن دست مروجان فرهنگ تباه‌گر غربی است؟ و دشمنی آنان با نظام، نه به‌دلیل وجود عیب و نقیصه‌ای در آن، بلکه به انگیزه بازگشت به همان دنیای شرم‌آوری است که بیگانگان برای آنان به وجود آورده و از خود آنان در راه آن کمک گرفته بودند؟! از مسخ شدگان فرهنگ استعماری غرب، هیچ انتظاری نیست»^۱.

توطئه‌های دشمن در محیط‌های علمی

«امروز، یکی از حساسیت‌های استعمار و استکبار و آمریکا و صهیونیست‌های طراح فساد در عالم عبارت است از اینکه نگذارند کشورهای برخوردار از نظام انقلابی، از لحاظ علمی پیشرفت کنند. این حساسیت، نسبت به کشور ما مضاعف است، چون حساسیتی که آن‌ها نسبت به اسلام و انقلاب اسلامی دارند، نسبت به هیچ انقلاب دیگری نداشته و ندارند و نخواهند داشت. البته اگر در آینده، انقلاب غیر اسلامی‌ای تحقق پیدا کند، این حساسیت را نخواهند داشت»^۲.

«دانشگاه، نقطه اساسی هر جامعه و کشوری است. اگر دانشگاه اصلاح شود، آینده آن جامعه خواهد شد. اگر دانشگاه فاسد شود، سرنوشت آن جامعه فساد است.

۱. پیام به مناسبت اولین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره) ۱۳۶۹/۳/۱۰.

۲. سخنرانی در دیدار با جمع کثیری از دانشجویان و طلاب حوزه‌های علمیه ۱۳۶۸/۹/۲۹.

این فساد که در دانشگاه فرض می‌کنیم، ممکن است فساد اخلاقی باشد، یا فساد علمی. فساد علمی معنایش این است که در دانشگاه، نه معلم برای درس دادن و یاد دادن دلسوزی کند، نه متعلم و دانشجو برای یادگرفتن دلسوزی کند. نتیجه، بی‌سواد بار آمدن، بد فهمیدن و نفهمیدن و عدم رشد استعدادهاست. فساد اخلاقی معنایش این است که آنکه درس می‌خواند یا نمی‌خواند، از لحاظ اخلاقی، شرافت و شرف و غیرت و انگیزه و ایمان لازم را در خود پرورش ندهد. این هم نتیجه‌اش با شق اول یکی است؛ شاید هم گاهی بدتر.

ما نیروی انسانی مؤمن و دلسوز می‌خواهیم. اگر دین هم ندارند، اگر به ارزش‌های اسلامی هم اعتقاد ندارند، لااقل دلشان بخواهد که برای میهن‌شان مفید و مؤثر باشند، بخواهند این دانشجو با اخلاق صحیح تربیت بشود؛ او را به سوی فساد اخلاق سوق ندهند مسئله این است»^۱.

ضرورت مبارزه با فساد فرهنگی

«یک جریان فساد هم فسادهای اخلاقی و رواج منکرات است. با این هم باید مقابله و مبارزه کرد. ما خوب می‌دانیم، این جزو تعالیم اسلام است که با زبان و تبیین باید مردم را با فضایل اخلاقی آشنا کرد و از منکرات دور نگه داشت. این به جای خود درست؛ اما با شیوع منکرات و با تظاهر به آن باید مقابله کرد. اسلام مرتکب منکر را

۱. سخنرانی در دیدار با فرزندان ممتاز شاهد و مدیران و معلمان نمونه مدارس شاهد به همراه مسئولان بنیاد شهید انقلاب اسلامی، گروهی از خانواده‌های معظم شهدا و جانبازان استان‌های تهران و مازندران، مردم و مسئولان شهرهای نور و محمودآباد و اساتید و دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس ۱۳۷۰/۶/۱۳.

نصیحت و هدایت می‌کند، اما حد هم برای او می‌گذارد. با صرف زبان و توصیه نمی‌شود کاری کرد. قدرت نظام باید جلو سیر فحشا و فساد را بگیرد. اجازه ندهید که هوس‌های یک عده معدود و یک گروه کوچک و اندک در داخل جامعه، موجب اغوای ذهن و فکر دختر و پسر جوان و مرد و زن مؤمنی شود که هیچ انگیزه فسادی ندارند. شما باید جلو آن‌گونه افراد را بگیرید. همه مسئولان بخش‌های مختلف کشور در این زمینه مسئولند. اجازه ندهید عده‌ای با تکیه به نام آزادی – که واقعاً باید بر عنوان مظلوم آزادی گریست که چه سوء استفاده‌هایی از این نام می‌شود – منکرات و فحشا و بی‌بندوباری را در جامعه رایج کنند. عکس‌العمل آن این است که عده‌ای به نظام بدبین شوند؛ مثل اول مشروطه»^۱.

«مسئله استقرار معنویت و جلوگیری از مظاهر فساد یا شیوع فساد یا شیوع بی‌دینی و به‌خصوص تظاهر به این معنا، جزو کارهای واجب است. خدای متعال در قرآن می‌فرماید: «و اذا اردنا أن نهلك قرية أمرنا مترفيها ففسقوا فيها»؛ وقتی می‌خواهیم جامعه‌ای را نابود کنیم – سازوکار و طبیعتش در سنت الهی این است – مترفین و پولدارهاشان فسق می‌کنند؛ «فحق عليها القول فدمرناها تدميراً»؛ بعد عذاب الهی بر این‌ها نازل می‌شود. لازمه فسق آن‌ها، ورود عذاب الهی است؛ برو برگرد هم ندارد؛ یعنی این سازوکار روی همه جوامع اثر می‌کند؛ منتها تفاوت می‌کند به اینکه آن جامعه از لحاظ عناصر نگاه‌دارنده در چه حدی باشد. جامعه‌ای هست که این عنصر نابودکننده و مضمحل‌کننده را دارد؛ اما در مقابل، عناصر حفظ‌کننده هم دارد – علم زیادی دارد، ثروت زیادی دارد، سیاستمداران عاقلی دارد، موقعیت خوب جغرافیایی یا

۱. بیانات پس از مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری آقای سید محمد خاتمی ۱۳۸۰/۵/۱۱.

تاریخی دارد - این موجب می‌شود که آن عنصر نابودکننده، نه اینکه اثر نکند دیرتر اثر کند. شما اگر امروز نگاه کنید، می‌بینید که جامعه آمریکا به خاطر همین «فسقوا فیها» و بسیاری عوامل دیگر، رو به اضمحلال است، اما بعضی از جوامع هستند که امکانات نگهدارنده را ندارند - نه علم را دارند، نه ثروت را دارند، نه سیاستمداران مجرب و پخته‌ای دارند - این امکان ویران‌کننده را هم دارند؛ این‌ها اگر در این گنداب و لجنزار وارد شوند، زود از بین خواهند رفت. از بین رفتنشان هم به این معنا نیست که چند میلیون آدم ناگهان می‌میرند؛ معنایش این است که این ملت با هویت ملی‌اش نابود می‌شود؛ ضعیف می‌شود، توسری خور می‌شود، مورد بی‌اعتنایی دنیا قرار می‌گیرد و دچار ابتلائات و فلاکت‌های فراوانی می‌شود. بنابراین مسئله معنویت بسیار مهم است»^۱.

وظیفه دستگاه‌های فرهنگی

«این‌جا، وظیفه صدا و سیما در تفهیم درخشندگی‌های فرهنگ اسلامی در همه زمینه‌ها، به‌خصوص در زمینه روابط زن و مرد و شأن زن در اجتماع آشکار می‌شود. صدا و سیما، مسئولیت زیادی دارد. رادیو و تلویزیون، یک دستگاه سرگرم‌کننده نیست یک دستگاه آموزنده است. امروز، دنیا با فکر و تدبیر از رادیو و تلویزیون برای آموزش - در همه شکل‌های آن - استفاده می‌کند»^۲.

۱. بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت ۱۳۸۰/۶/۵.

۲. سخنرانی در دیدار با ائمه‌مجتهدین و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور ۱۳۶۸/۹/۱۵.

«البته من اعتقاد ندارم که باید هر کتاب و نوشته‌ای را که با سلیقه خاصی نمی‌سازد و مضر به نظر می‌رسد، جلوش را بگیریم. لکن کتب و نوشته‌هایی هست که مضر بودنشان برای مردم، واضح است. یعنی ترویج فحشا و فساد و از این قبیل است که برای مردم زیان‌آور است. نباید اجازه بدهند که چنین کتب و نوشته‌هایی منتشر شود. اما بیش‌تر باید تلاش کرد که کتاب‌های خوب، چاپ و منتشر شود و برای اینکه مردم به کتابخوانی روی آورند، وسایلی هم باید ایجاد کرد»^۱.

نقش نیروی انتظامی در مبارزه با فساد

«گاهی به این جا تلفن می‌کنند، یا نامه می‌نویسند و شکایت می‌کنند که سر فلان محله، کسانی پیدا شده‌اند که به نوامیس مردم تعرض می‌کنند. ما در این امور به کجا مراجعه خواهیم کرد؟ به شما معلوم است که وظیفه شماست. گاهی تلفن می‌کنند، شکایت می‌کنند که مثلاً فلان خانه را به محل فساد تبدیل کرده‌اند و نمی‌گذارند استراحت کنیم و بخوابیم، سر و صدا و های و هوی راه می‌اندازند و از لحاظ اخلاقی، ناامنی ایجاد می‌کنند. ما واقعاً در این گونه امور به کجا باید مراجعه کنیم؟ به نیروی انتظامی. گاهی شکایت می‌کنند که افرادی می‌آیند و موادی را در فلان کوچه توزیع می‌کنند، یا خرید و فروش انجام می‌دهند. در این گونه موارد ما به کجا باید مراجعه کنیم؟ به نیروی انتظامی»^۲.

۱. بیانات در مصاحبه صدا و سیما، در ششمین «نمایشگاه بین‌المللی کتاب» ۱۳۷۲/۲/۲۱.

۲. سخنرانی در دیدار با فرماندهان و مسئولان سازمان عقیدتی، سیاسی نواحی مختلف نیروی انتظامی در سراسر کشور ۱۳۷۰/۱۱/۲.

«بزرگ‌ترین وظیفه نیروی انتظامی، حفظ ارزش‌هاست. قدرت و عزت و رحمت، در چارچوب حفظ ارزش‌های اسلامی و قرآنی است. مردم یک نفر از شما را در هر جا چه در پاسگاه‌های دور افتاده کشور، چه در خیابان‌های مرکز کشور، چه در شهرها، چه در روستاها و چه در جاده‌ها مشاهده می‌کنند، باید مظهري از تقوا و پرهیزکاری و معنویت و دوری از فساد و دشمنی با هرگونه کجروی در وجود شما ببینند. کسی که اهل فساد است باید از شما بترسد. کسی که اهل رشوه گرفتن و رشوه دادن است، باید از شما بترسد. کسی که اهل بی‌تقوایی است، باید از شما بترسد. کسی که متقی است، باید با دیدن شما، شاد و دلگرم و امیدوار شود و احساس کند که دنیا و محیط جامعه، محیط خوبی است و می‌توان در آن تنفس و زندگی کرد»^۱.

راه‌های مقابله با فساد

ارتباط بیشتر با خدا

«نماز، رکن اصلی دین است و باید اصلی‌ترین جایگاه را در زندگی مردم داشته باشد. حیات طیبه انسان در سایه حاکمیت دین خدا وقتی حاصل خواهد شد که انسان‌ها دل خود را با یاد خدا زنده نگهدارند و به کمک آن بتوانند با همه جاذبه‌های شر و فساد مبارزه کنند و همه بت‌ها را بشکنند و دست تطاول همه شیطان‌های درونی و برونی را از وجود خود قطع کنند. این ذکر و حضور دائمی، فقط به برکت نماز حاصل می‌شود و نماز در حقیقت پشتوانه‌ای مستحکم و ذخیره‌ای تمام‌نشدنی در مبارزه‌ای است که

آدمی با شیطان نفس خود که او را به پستی و زبونی می‌کشد و شیطان‌های قدرت که با زر و زور او را وادار به ذلت و تسلیم می‌کنند، همیشه و در همه حال دارد. ...مردم ما و جامعه ما و به‌خصوص جوانان ما - که اکنون بار امانت سنگینی را بر دوش گرفته‌اند - باید نماز را منبع قدرتی لایزال بدانند و در برابر جبهه فساد و بی‌عدالتی و کجروی که امروز بشریت را تهدید می‌کند، از نماز و یاد خدا نیرو بگیرند. میدان مبارزه‌ای که امروز پیش روی ماست، ما را به تکیه‌گاه مستحکم ذکر خدا و امید و اعتماد به او، بیش از همیشه و پیش از همه محتاج می‌سازد؛ و نماز آن سرچشمه جوشانی است که این امید و اعتماد و قدرت معنوی را به ما می‌بخشد»^۱.

«نماز یک ملت را به قیام الله وادار می‌کند. نماز انسان‌ها را از فساد دور و به خلوص و فداکاری نزدیک می‌کند... ما عبادات فردی، عبادات اجتماعی و عبادات سیاسی داریم؛ عبادات ناب و خالص داریم که مربوط به نیمه شب‌هاست، مال هنگام دعا و مناجات و هنگام سخن گفتن با خدا و تضرع است. هر کدام از این‌ها یک درجه است. هر کدام از این‌ها، شما را مثل پولاد آبدیده محکم می‌کند؛ این جوانان را مستحکم می‌کند؛ آن‌ها را خلل ناپذیر و در مقابل نفوذ شیطان، نفوذ دشمن، نفوذ عوامل فساد و در مقابل تهاجم فرهنگی، آسیب‌ناپذیر می‌کند»^۲.

«جمهوری اسلامی، آن نظامی که باید با قلدرهای جهان مقابله کند، آن ملتی که باید با کوه‌های فساد در بیفتد؛ آن جامعه و نظامی که در مقابل هیچ قلدری سر خم نمی‌کند و برای نجات انسانیت تلاش می‌کند، چنین جامعه و نظامی، در درون و در دل

۱. پیام به اولین اجلاس سالیانه اقامه نماز در مشهد مقدس ۱۳۷۰/۷/۱۵.

۲. بیانات در دیدار علماء، طلاب و اقشار مختلف مردم شهر مقدس قم به مناسبت سالروز ۱۹ دی ماه ۱۳۷۵/۱۰/۱۹.

۱. بیانات در دیدار فرماندهان و اعضای «نیروی انتظامی» به مناسبت «هفته نیروی انتظامی» ۱۳۷۴/۴/۲۱.

افراد خود باید درهایی به سوی دعا و تضرع باز کرده باشد. بدون این نمی‌شود. اگر می‌خواهید در مقابل دشمن، استوار باشید، باید باب دعا را به روی خودتان باز کنید. اگر می‌خواهید از کسی و چیزی نترسید، باید رابطه خود را با خدا قوی کنید. اگر می‌خواهید در مقابل جلوه‌های مادی تکان نخورید و نلغزید، باید خود را با دعا و تضرع بیمه کنید. این، دعاست. این، وظیفه قلبی همه انسان‌هاست. راهی است که انسان از درون خود، با خدای متعال باز می‌کند و لذا شما می‌بینید امیرالمؤمنین علیه الصلاة والسلام، آن انسان شجاع، آن جنگجو، آن مرد بزرگ، آن حاکم قدرتمند و نیرومند، آن کسی که فکر و ذهن و عقل و حکمت و درس و معارف او برای فرزانه‌ترین فلاسفه و حکمای عالم درس است و باید زانو بزنند و یاد بگیرند، آن انسان نیرومندی که اگر همه دنیا در مقابلش باشد، پشت نمی‌کند، از همه مردم زمان خود عابدتر و پیش خدای متعال گریه‌کننده‌تر و متضرع‌تر است»^۱.

«عزیزان من! هر جا که شما نگاه کردید - چه در محیط خودتان، چه در کشور خودتان و چه در سراسر دنیا - و بدی و فساد را از ناحیه کسی، مشخصاً دیدید، اگر دقت کنید مشاهده خواهید کرد که اساس و منشأ آن بدی و فساد، انانیت، استکبار، استعلا و غرور انسانی است. دعا باید این را بشکند»^۲.

تقوا

«اگر تقوا را رعایت کنیم، کار ما درست انجام خواهد شد و با شرایط لازم و دور از

شائبه‌ها و اختلال‌هایی که از ناحیه فساد هر کاری پیش می‌آید، جلو خواهد رفت و به نتایج خود خواهد رسید. تقوا موجب می‌شود که ما، هم خوب و درست بفهمیم، هم درست بیان و عمل کنیم. وقتی انسان درست بفهمد و درست عمل و تبیین کند، موفقیت حتمی و اجتناب‌ناپذیر است. به همین دلیل است که بیش‌ترین توصیه در قرآن و روایات به مؤمنان، توصیه به تقواست. ما بیش از همه مردم به تقوا احتیاج داریم، چون مسئولیت‌مان سنگین است و بخشی از اقتدار ملی در اختیار ماست. اگر تقوا نباشد، این اقتداری که متعلق به ملت است و گوشه‌ای از آن در اختیار هر یک از افراد جمع حاضر است، ممکن است در راه و جای درست خود مصرف نشود. بنابراین، مهم‌ترین مسئله برای ما تقواست. - از جمله مواردی که باید از تقوای مسئولان و نظام بروز کند، رعایت حدود قانونی در همه بخش‌هاست و عدم تخطی از آنچه که قانون اساسی و قوانین معتبر برای بخش‌ها و دستگاه‌های مختلف معین کرده‌اند. تخطی از این قوانین، در مواردی مشکل بزرگ فساد اقتصادی و فساد دستگاه‌های مسئول را به وجود می‌آورد یا موجب تعارض بین دستگاه‌های مختلف و تشتت و بگومگوهای مضر و مفسده‌انگیز می‌شود»^۱.

«اگر در نظامی، مسئولان نظام با تقوا باشند، فساد در آن نظام راه پیدا نمی‌کند. اگر در یک جبهه جنگ، مسئولان و فرماندهان با تقوا باشند - یعنی همین مراقبت دائمی از خود - موجب می‌شود که هیچ خسارتی وارد نشود. نه اینکه اگر نیروها نابرابر بود، دشمن احیاناً به پیشروی نائل خواهد شد - چرا؛ خواهد شد - اما این تقوا موجب می‌شود که در موقع نابرابری، کاری بکنید که انسان در موقع برابری خواهد کرد.

۱. خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۷۱/۱۲/۷.

۲. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۷۳/۱۱/۲۸.

۱. بیانات در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام ۱۳۸۲/۸/۱۱.

یعنی اگر غفلت نکنید، کار نابه‌جایی سر نزنند و آن کاری را که در آن هنگام باید کرد، انجام دهید، خسارت حاصل نخواهد شد».^۱

«باید مراقب بود این مراقبت همان چیزی است که همه ادیان و سراسر قرآن و نهج‌البلاغه متوجه به آن است، یعنی همان تقوا. اینکه می‌بینید امیرالمؤمنین در دوران حکومت خود این همه به تقوا امر می‌کند - که شاید کمتر موضوعی در نهج‌البلاغه به قدر تقوا مورد تأکید قرار گرفته است - همچنین در دعاها و روایات چقدر از خدا تقوا خواسته شده است و نیز در فرمایش‌های امام رضوان‌الله تعالی‌علیه آن همه در خصوص رعایت تقوا تذکر داده شده است، به خاطر همین است که تقوا «حصار» است. تقوا، یعنی همان مراقبت دائمی شما از خودتان. این حصار است به گرد شما. مبدا بگذارید این حصار شکسته شود چون این جایگاه، جایگاه مهمی است. ممکن است شما در سال‌های بعد هم همین مسئولیت‌ها را داشته باشید، ممکن است نداشته باشید این مهم نیست، مهم این است که در هر لحظه‌ای - تا آن ساعت آخر و روز آخر - که شما این مسئولیت را دارید، این را رعایت کنید».^۲

اخلاص

«اگر شما این اخلاص را که بحمدالله زمینه‌اش در شما هست؛ این مجاهدت فی سبیل الله و این صفا و دل به دنیا نیستن را - نمی‌گویم دنیا را نخواستن و دور انداختن و نفرت داشتن - حفظ کنید و جوانان مؤمن ما هم حفظ کنند، در وسط همه این توفان‌های فساد و این بادهای

۱. بیانات در دیدار با فرماندهان و مسئولان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ۱۳۷۶/۶/۲۶.

۲. بیانات در دیدار با نمایندگان و کارکنان مجلس شورای اسلامی ۱۳۷۸/۳/۱۰.

مخالف که در دنیا است، چنان پایه‌ای گذاشته خواهد شد که قرن‌ها طول می‌کشد تا مفسدین بتوانند یک گوشه‌اش را بکنند. این پایه را شما می‌توانید بگذارید».^۱

«چه کسی می‌تواند از این فضیلت‌ها دفاع کند؟ آن جوان مؤمنی که دل به دنیا نبسته، دل به منافع شخصی نبسته می‌تواند و باید از فضیلت‌ها دفاع کند. کسی که خودش آلوده و گرفتار است که نمی‌تواند از فضیلت‌ها دفاع کند! این جوان بااخلاص می‌تواند دفاع کند. این جوان، از انقلاب، از اسلام، از فضایل و ارزش‌های اسلامی می‌تواند دفاع کند».^۲

احیای اخلاق اسلامی

«آنچه که به‌طور اجمالی می‌شود فهمید و گفت، این است که «بعثت نبی اکرم در قلمرو وجود فردی و تحول درونی انسان و همچنین در قلمرو حیات اجتماعی انسان و زندگی جمعی، هدفی را مشخص و معین کرده است. در قلمرو وجود فرد - که اصل هم همین است که تحولی در انسان به وجود آید - آیاتی در کلام الله آمده است. مثل این آیه شریفه سوره آل عمران: «لقد من الله علی المؤمنین ان بعث فیهم رسولا من انفسهم یتلوا علیهم آیاته و یزکیهم و یعلمهم الكتاب و الحکمة». این تزکیه و آموختن کتاب و حکمت، همان تحول درونی انسان است. انسان برای اینکه به هدف خلقت خود برسد، باید به هدف بعثت انبیا درباره خود نائل شود. یعنی متحول شود درست شود،

۱. بیانات در دیدار فرماندهان رده‌های مختلف «سپاه پاسداران» ۱۳۷۳/۶/۲۹.

۲. بیانات در دیدار فرماندهان گردان‌ها، گروهان‌ها و دسته‌های عاشورای نیروهای مقاومت بسیج سراسر کشور،

در سالروز شهادت امام سجاد(ع) ۱۳۷۱/۴/۲۲.

خوب شود و از آلودگی‌ها و پستی‌ها و عیب‌ها و هواجسی که در درون انسان است و دنیا را به فساد می‌کشاند، نجات پیدا کند. این، در قلمرو وجود فرد است. بعثت برای این است. در بیانی هم که فرمودند «بعثت لاتمم مکارم الاخلاق»، باز برگشتش به این است. «برانگیخته شده‌ام که مکرمت‌های انسانی را کامل کنم.» یعنی تهذیب انسان، تزکیه انسان؛ انسان را به حکمت سوق دادن، او را از جهالت بساطت عامیانه به فهم و زندگی حکیمانه رساندن. این، در مقوله فرد و در قلمرو حیات فردی است.^۱

«امام سجاد به تعلیم و تغییر اخلاق در جامعه اسلامی کمر بست. چرا؟ چون طبق تحلیل آن امام بزرگوار، بخش مهمی از مشکلات اساسی دنیای اسلام که به فاجعه کربلا انجامید، ناشی از انحطاط و فساد اخلاق مردم بود. اگر مردم از اخلاق اسلامی برخوردار بودند، یزید و ابن‌زیاد و عمر سعد و دیگران نمی‌توانستند آن فاجعه را بیافرینند. اگر مردم آن‌طور پست نشده بودند، آن‌طور به خاک نچسبیده بودند، آن‌طور از آرمان‌ها دور نشده بودند و ردایل بر آن‌ها حاکم نمی‌بود، ممکن نبود حکومت‌ها ولو فاسد باشند؛ ولو بی‌دین و جائز باشند بتوانند مردم را به ایجاد چنان فاجعه عظیمی؛ یعنی کشتن پسر پیغمبر و پسر فاطمه زهرا سلام الله علیها وادار کنند. مگر این شوخی است؟! یک ملت، وقتی منشأ همه مفاسد خواهد شد که اخلاق او خراب شود. این را امام سجاد علیه الصلوة والسلام، در چهره جامعه اسلامی تفحص کرد و کمر بست به اینکه این چهره را از این زشتی پاک کند و اخلاق را نیکو گرداند. لذا، دعای «مکارم الاخلاق» دعاست، اما درس است. «صحیفه سجادیه» دعاست، اما درس است.

امروز در جامعه ما، یکی از تلاش‌های اساسی، باید تغییر اخلاق باشد. هر کدام از

۱. بیانات در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام، به مناسبت عید مبعث ۱۳۷۱/۱۱/۱.

ما همین من و شما که این جا روبه‌روی هم نشستیم، تک‌تک من و شما خودمان را موظف بدانیم که اخلاق یک نفر را عوض کنیم و از بدی به سمت خوبی بکشانیم. آن یک نفر هم، خود ما هستیم. «کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیت» همه شما مسئول هستید و اولین مسئولیت، نسبت به شخص خود شماست. بر خودمان نظارت کنیم. خودمان را از فساد اخلاق، از پستی، از دروغ‌گویی، از بدخواهی، از بددلی، از کینه‌ورزی، از بی‌رحمی، از تعرض به حقوق دیگران، از جفا در حق دیگران، از بی‌اعتنایی به حال مردم محتاج توجه و مراقبت و بقیه اخلاقیات فاسد، دور نگه داریم. همه انبیا و اولیا آمدند تا اخلاق انسان‌ها را عوض کنند.^۱

«در جمهوری اسلامی، همه قشرها، چه کسانی که مسئولیتی در نظام جمهوری اسلامی دارند - که البته نسبت به این‌ها، تکلیف سنگین‌تر و فوری‌تر و واجب‌تر است - چه مردم معمولی جامعه که سمت و منصب و شغل و اعتباری ظاهری را یدک نمی‌کشند، اگر سعی کنند همین یک خصوصیت را - تواضع، زدودن روح تکبر و استعلا و علو، که موجب طغیان است - در خودشان به‌وجود آورند، بسیاری از مشکلات حل خواهد شد و جامعه، جامعه حقیقتاً اسلامی خواهد شد. باید این کارها را بکنیم؛ منتظر چه هستیم؟ آن احساس و وسوسه‌ای که درون من و شما وجود داشته باشد، دائم به ما بگوید که ما از دیگران بالاتریم، حرف ما از حرف دیگران قابل قبول‌تر است، شأن ما از شأن دیگران بیش‌تر است؛ این، موجب فساد و اختلاف و گسستن همه چیز در نظام اسلامی است، این را باید از بین برد. اگر ما این صفت

۱. بیانات در دیدار کارکنان «وزارت آموزش و پرورش»، «سازمان بهزیستی» و «سازمان تأمین اجتماعی»

شیطانی را در وجود خودمان و در صحن جامعه از بین بردیم، برادری و همکاری به وجود خواهد آمد و روزبه روز، وحدت بهتر و بیش تری ایجاد خواهد شد و جامعه، التیام الهی و اسلامی خودش را به دست خواهد آورد.^۱

امر به معروف و نهی از منکر

«[امام حسین (ع)] در نامه به اهل کوفه فرمود: «فلعمری ما الامام الا الحاکم بالکتاب و القائم بالقسط الدائن بدین الحق الحابس نفسه علی ذلک الله و السلام»، امام و پیشوا و رئیس جامعه اسلامی نمی‌تواند کسی باشد که اهل فسق و فجور و خیانت و فساد و دوری از خدا و این‌هاست. باید کسی باشد که به کتاب خدا عمل کند. یعنی در جامعه عمل کند؛ نه اینکه خودش در اتاق خلوت فقط نماز بخواند، بلکه عمل به کتاب را در جامعه زنده کند، اخذ به قسط و عدل کند و حق را قانون جامعه قرار دهد.

در خطبه اول بعد از ورود به سرزمین کربلا فرمود: «قد نزل من الامر ما قد ترون ...» بعد فرمود: «الا ترون الحق لایعمل به و الی الباطل لایتناهی عنه لیرغب المؤمن فی لقاء ربه حقا» تا آخر این خطبه خلاصه و جمع‌بندی کنم. پس امام حسین علیه السلام برای انجام یک واجب، قیام کرد. این واجب در طول تاریخ، متوجه به یکایک مسلمانان است. این واجب، عبارت است، از اینکه هر وقت دیدند که نظام جامعه اسلامی دچار یک فساد بنیانی شده و بیم آن است که به کلی احکام اسلامی تغییر یابد، هر مسلمانی باید قیام کند.

۱. سخنرانی در دیدار با ائمه‌مختلف مردم (روز بیست‌وسوم ماه مبارک رمضان) ۱۳۶۹/۱/۳۰.

وقتی این تغییر و قیام و حرکت اصلاحی تکرار شود، مطمئناً فساد و انحراف، ریشه کن شده و از بین خواهد رفت. هیچ‌کس این راه و این کار را بلد نبود؛ چون زمان پیغمبر که نشده بود، زمان خلفای اول هم که انجام نگرفته بود، امیرالمؤمنین هم که معصوم بود، انجام نداده بود. لذا امام حسین علیه السلام از لحاظ عملی، درس بزرگی به همه تاریخ اسلام داد و در حقیقت، اسلام را هم در زمان خودش و هم در هر زمان دیگری بیمه کرد.

ملتی که اسیر است، ملتی که در بند است، ملتی که دچار فساد سران است، ملتی که دشمنان دین بر او حکومت می‌کنند و زندگی و سرنوشت او را در دست گرفته اند، باید از طول زمان بفهمد که تکلیفش چیست؛ چون پسر پیغمبر امام معصوم نشان داد که در چنین شرایطی باید چه کار کرد.^۱

«عوامل بقا را در اسلام مشاهده کنید! یکی از عوامل بقا، امر به معروف و نهی از منکر است. بدیهی است که در جامعه، فساد به وجود می‌آید. هیچ اجتماع بشری نیست که در آن، فساد به وجود نیاید. این فساد، چگونه باید برطرف شود؟ بعضی کسان تا چشمشان به مظاهر فساد می‌افتد، می‌گویند «پس مسئولین کجایند که بیایند فساد را از بین ببرند؟!» غالباً فسادی را که به چشم می‌بینند فریاد بر می‌آورند و سراغ از مسئولین می‌گیرند. اما آن فسادی که به چشم دیده می‌شود، خیلی کوچک‌تر از فسادهایی است که با چشم ظاهری در کوچه و بازار و خیابان نمی‌شود دید. کسانی که واردند، می‌دانند و می‌فهمند که فسادهای کلان، اغلب از دیده‌ها پنهان است. لذا محیط جامعه باید به‌گونه‌ای باشد که اگر در آن فسادی پدیدار شد، فرصت رشد پیدا

۱. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه (عاشورای ۱۴۱۶) ۱۳۷۴/۳/۱۹.

نکند و زود از بین برود. مثل جریان‌های عظیم آب».^۱

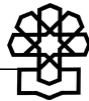
«مسلمانان خصوصیتی دارند که می‌توانند اراده خود را در حرکت عالم مؤثر کنند. به خاطر چه؟ به خاطر احکام نورانی اسلام، بلکه به خاطر روحیات و خلقیاتی که اسلام به مسلمانان می‌دهد، مثل ظلم ستیزی و کنار نیامدن با بدی و فساد، مثل امر به معروف و نهی از منکر و جهاد فی سبیل الله، که جهاد فی سبیل الله میدان گسترده و عرض عریضی دارد و مخصوص صحنه نبرد رویاروی جسمانی نیست، بلکه جهاد داخل خانه‌ها هم ممکن است و همه‌جا انسان می‌تواند با دشمن خدا جهاد کند، اگر اراده داشته باشد و اگر بداند باید چه کار کند.

این، مجموعه احکام اسلامی است. این، جهاد و امر به معروف و عدم کنار آمدن با بدی و فساد و تحمل نکردن ظلم است: «لاتظلمون و لاتظلمون». مجموع این احکام و معارف موجب شده است مسلمان به طور طبیعی در هر جای دنیا که هست - چه به صورت یک ملت و چه از یک ملت کوچکتر، تا یک فرد - به برکت این احکام قادر باشد اراده خود را در اداره جهان و محیط خودش مؤثر کند. این، خصوصیت مسلمان است. استعمارگران از چنین خصوصیتی ناراحتند. ظالمان عالم از چنین خصوصیتی نگرانند».^۲

«تمامی آحاد ملت مسلمان، در حفظ و حراست از احکام نورانی آن و سعی در گسترش و تعمیق آن در جامعه، دارای وظیفه‌ای بزرگند. امر به معروف و نهی از منکر که یکی از ارکان اساسی اسلام و ضامن برپاداشتن همه فرایض اسلامی است، باید در جامعه ما احیا شود و هر فردی از آحاد مردم، خود را در گسترش نیکی و صلاح و

۱. بیانات در دیدار روحانیون و مبلغان، در آستانه «ماه محرم» ۱۳۷۵/۲/۲۶.

۲. ارتحال حضرت امام خمینی (ره) ۱۳۷۵/۳/۱۶.

برچیده شدن زشتی و گمراهی و فساد، مسئول احساس کند».^۱

«گفتم: «همه امر به معروف و نهی از منکر کنند». الان هم عرض می‌کنم: نهی از منکر کنید. این، واجب است. این، مسئولیت شرعی شماست. امروز مسئولیت انقلابی و سیاسی شما هم هست».^۲

توجه به علم

«اشتباه این جاست که عده‌ای خیال می‌کنند، آن چیزی که موجب می‌شود شهوات رواج پیدا کند، علم و دانش است. نه، علم و دانش، آن جریان دوم بود. جریان اول، جریان فرهنگی محض و بازکردن راه فساد فکری و عملی و جنسی و ابتذال زندگی روی مردم بود. این، آن کار اول بود که انجام دادند. لذا اولین کسانی که با این حمله غربی‌ها در ایران و همین طور در کشورهای دیگر فاسد شدند، باسوادان نبودند، بسیاری از بی‌سوادان بودند. همین حالا هم همین‌طور است.

کسانی که در دوران رژیم ستم‌شاهی غرق در فساد بودند، اکثر و اغلبشان بی‌سوادان و طبقات متوسط جامعه بودند. بله، رفاه مؤثر است و کمک می‌کند. آن حالت رفاه و مصرف‌زدگی و آسایش‌زدگی، به آن فساد که آن‌ها دنبال می‌کردند و برنامه‌ریزی می‌نمودند، کمک می‌کرد. این، یک جریان بود».^۳

۱. پیام به مناسبت اولین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره) ۱۳۶۹/۳/۱۰.

۲. بیانات در دیدار فرماندهان گردان‌ها، گروهان‌ها و دسته‌های عاشورای نیروهای مقاومت بسیج سراسر کشور، در سالروز شهادت امام سجاد(ع) ۱۳۷۱/۴/۲۲.

۳. سخنرانی در دیدار با جمع کثیری از طلاب حوزه‌های علمیه و دانشجویان دانشگاه‌ها، به مناسبت روز وحدت حوزه و دانشگاه ۱۳۶۹/۹/۲۸.

سرنوشت محتوم بشر

«از نظر اسلام و بینش اسلامی، جریان عالم به سمت حاکمیت حق و به سمت صلاح است؛ این بروبرگرد هم ندارد. همه انبیا و اولیا آمده‌اند تا انسان را به آن بزرگراه اصلی ای سوق دهند که وقتی وارد آن شد، بدون هیچ‌گونه مانعی تمام استعدادهایش می‌تواند بروز کند. انبیا و اولیا این مردم گمگشته را مرتب از این کوه و کمر و دشت‌ها و کویرها و جنگل‌ها به سمت این راه اصلی سوق دادند و هدایت کردند. هنوز بشریت به نقطه شروع آن صراط مستقیم نرسیده است؛ آن در زمان ولی عصر ارواحانفاده محقق خواهد شد؛ لکن همه این تلاش‌ها اصلاً براساس این بینش است که نهایت این عالم، نهایت غلبه صلاح است، ممکن است زودتر شود، ممکن است دیرتر شود، اما بروبرگرد ندارد. قطعاً این‌طوری است که در نهایت، صلاح بر فساد غلبه خواهد کرد، قوای خیر بر قوای شر غلبه می‌کنند. این هم یک نقطه از نقاط جهان بینی اسلامی است که در آن هیچ‌گونه تردیدی نیست»^۱.

شماره مسلسل: ۸۶۰۶

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: مبارزه با فساد از دیدگاه مقام معظم رهبری

Report Title: _____

نام دفتر: معاونت پژوهشی

تهیه و تدوین: منصوره جاسبی، مرتضی جاسبی

ناظر علمی: _____

متقاضی: معاونت پژوهشی

ویراستار: _____

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آن‌ها: _____

منابع و مآخذ تهیه گزارش: _____

تاریخ انتشار: ۱۳۸۶/۷/۲۵

۱. بیانات در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران ۱۳۷۹/۹/۱۲.